

MAGHUHUKUM

Pahati pasal Jūd itu

Tasalsila ma Jūd Maghuhukum itu kahālan kabangsahan Isra'il ma waktu dalam aniya' pagnakura'an sigām tantu. Saga mpat hatuṣ tahun t'ggolna, tinagna'an min waktu kat'kka sigām ni lahat Kana'an maka kamatay si Yussa', sampay ni waktu kapagsultan si Sa'ul. Ya sinalsila maitu saga a'a babantugun ya niōnan 'maghuhukum', sagō' ya kaheka'an sigām a'a ata'u magbono'. Si Samson ya landu' abantug ma saga maghuhukum itu, tabassa salsilana ma Bāb 13-16. Aniya' pandu' landu' ahāp ma jūd itu, hatina in bangsa Isra'il mbal makatatas luwal bang sigām angisbat Tuhan magatay pote'. Bang sigām ang'bba min Tuhan sumiyan-sumiyan, tiyap-tiyap sigām magnikala'atan. Malainḡkan aniya' pandu' paliyu lagi' minnē', hatina minsan pataikut bangsa Isra'il min Tuhan bo' pina-taluwa'an bala', bang sigām ganta' pabīng angisbat, tantu sigām tinaima' e'na.

JŪD MAGHUHUKUM

Palbahagi'an Kitab Jabul

Nirugpak saga Bangsa Kana'an Takapin

¹ Na, pagpatay pa'in si Yussa', angaru saga bangsa Isra'il ni si Yawe ya Tuhan sigām, yuk-i, "Sai min kami ya dahū angandugpak ni bangsa Kana'an?"

² Ya sambung PANGHŪ'-Yawe, "Panubu' si Yuda ya parahū, sabab bay pamuwanku bahagi' lahat ilu ni komkoman sigām."

³ Manjari ah'lling saga a'a bangsa Yuda ni saga kampung sigām bangsa Simiyun, yuk-i, "Gapi'inbi kami pehē' ni paglahat ya pamasuku' kami ati magdongan kitam angandupak ni bangsa Kana'an. Pas'lle' kami isāb anganggapi' ka'am bang pehē' ni paglahat ya pamasuku' ka'am." Jari tinabangan bangsa Yuda e' bangsa Simiyun.

⁴ Na, parugpak pa'in saga a'a bangsa Yuda, pinara'ug sigām e' PANGHŪ' min bangsa Kana'an maka bangsa Peres, ati sangpū' ngibu heka a'a bay tapapatay sigām ma lahat Besek. ⁵ Talanggal isāb maina'an si Adoni-Besek ya pagpanghū'an saga a'a Besek. Binowa iya magbono' ati pinalahi saga bangsa Kana'an maka bangsa Peres. ⁶ Si Adoni-Besek bay makalahi isab, sagō' tinurul iya e' a'a Yuda sampay tasaggaw. Pagsaggaw itu, pinōngan bokol tanganna maka bokol tape'na karuwambila'.

⁷ Jari ah'lling si Adoni-Besek, yukna, "Pitumpū' heka sultan bay kapōnganku bokol tangan maka bokol tape' sigām. Ya sadja takakan e' sigām momok kinakan apakpak min lamisahanku. Angka ma buwattina'an itiya' na aku tinung-basan e' Tuhan ma bay tahinangku ma sigām." Manjari binowa iya e' saga a'a Yuda ni da'ira Awrusalam ati mahē' kamatayanna.

⁸ Bay tarugpak asal da'ira Awrusalam e' saga a'a Yuda ati ta'agaw e' sigām. Pinapag-patay e' sigām saga a'ana, pinagtautunu' isāb

kaluma'anna. ⁹ Pagubus, palūd saga a'a Yuda bo' angandugpak ni saga a'a Kana'an ya pat'nna' ma lahat kabūran, maka ma lahat Negeb, maka ma kabūd-būran tampal ni s'ddopan. ¹⁰ Tat'kka isāb e' sigām bangsa Kana'an ya pat'nna' ma kauman Hebron (ya bay niōnan Kiriyat-Arba ma waktu tagna') ati tara'ug e' sigām disī Sesay, si Ahiman maka si Talmay.

¹¹ Aubus pa'in min Hebron, parugpak sigām ni saga a'a pat'nna' ma kauman Deber (ya bay niōnan Kiriyat-Seper ma waktu tagna'). ¹² Jari ah'lling si Kaleb yukna, "Pamakawinku anakku si Aksa ma l'lla ya makatawakkal angandugpak maka angalongkop* Kiriyat-Seper." ¹³ Si Otniyel ya makalongkop kauman inān, ati pamakawin ma iya e' si Kaleb anakna si Aksa. Si Otniyel itu siyali si Kaleb, si Kenas ya mma' sigā.

¹⁴ Manjari dakayu' llaw pinogos e' si Aksa si Otniyel, sinō' angamu' tana' min mato'ana si Kaleb. Sakali pehē' si Aksa ni mma'na. Makareyo' pa'in iya min kura'na, tinilaw iya e' si Kaleb, yuk-i, "Ai tapanabangku ma ka'a, arung?"

¹⁵ Yuk sambung si Aksa, "Dūlin aku ma kabaya'anku. Pagga aku bay buwanannu tana' ma Negeb, buwanin gi' isab aku saga tuburan bohe'." Jari kabuwanan iya saga tuburan bohe' ma kabūd-būran maka ma kapantayan.

¹⁶ Na, magbeya' saga a'a Yuda maka saga a'a Kēn ya panubu' mato'a si Musa. Ala'an sigām min da'ira Kapalmahan bo' papinda ni paslangan Yuda. Pasakaum sigām ma saga a'a ya asal

* **1:12** 1:12 Angalongkop: hatina angagaw lahat maka a'ana maka karayana.

maglahat maina'an ma Negeb, ma kasekotan kauman Arad.

¹⁷ Pagubus, pasehe' saga a'a Yuda ma kaukampungangan sigām bangsa Simiyun ati tarugpak e' sigām bangsa Kana'an ya pat'nna' ma da'ira Sepat. Jari alubu da'ira inān maka kaluma'anna angka pinagōnan da'ira Horma†.

¹⁸ Kalongkopian isāb e' a'a Yuda saga da'ira Gasa, Askelon maka Ekron, beya' isab tana' ma sakalingkal saga da'ira inān.

¹⁹ Pagapi' na pa'in PANGHŪ'-Yawe ma bangsa Yuda ati ta'agaw e' sigām saga kaluma'an ma kabūd-būran. Malaingan dalam takole' e' sigām tin'ggal saga bangsa ya maglahat ma kapantayan, sabab aniya' ma sigām kalesa pag-dayaw basi'. ²⁰ In kauman Hebron bay pamasuku' ma si Kaleb buwat bay panganjanji' si Musa, ati tin'ggal e' si Kaleb t'llungan tumpukan bangsa Annak ya bay pat'nna' maina'an. ²¹ Bo' arapun in bangsa Jibus ya maglahat asal ma Awrusalam dalam bay tapala'an e' bangsa Benjamin. Angka sigām duwa bangsa masi magsakaum maina'an.

²² Bay isāb nirugpak e' bangsa Yusup da'ira Betel, pagka sigām ginapi' e' PANGHŪ'. ²³ Waktu sigām amapehē' mata-mata ni Betel (ya bay niōnan Lūs waktu tagna'), ²⁴ aniya' l'lla ta'nda' paluwas min da'ira inān. Yuk saga mata-mata ma iya, "Pandu'in kami bang buwattingga pasōd ni da'ira ilu ati mbal ka inay kami."
²⁵ Jari tinuli'an sigām pasōd pehē'. Pinapatay

† 1:17 1:17 Horma: hatina 'alubu'

e' sigām kamemon a'a ya maglahat ma da'ira Betel. Saguwā' in l'lla bay anuli'an sigām niliyus magtai'anak e' saga mata-mata. ²⁶ Puwas pa'in he'-i, pehē' a'a inān ni lahat bangsa Hīt ati mahē' iya amaniya' da'ira. Niōnan e'na Lūs, jari Lūs ya ōnna sampay ni kabuwattituhan.

²⁷ Malaingkan dalam bay tat'ggal e' bangsa Manasse saga a'a ya maglahat ma Bet-Sān, ma Ta'anak, ma Dōr, ma Ebleyam, ma Megiddo, sampay isāb ma ba'anan kaluma'an ya ma katilibut saga paglahat itu. Tu'ud magniyat bangsa Kana'an mbal ala'an min paglahat inān. ²⁸ Aga'os pa'in bangsa Isra'il, niata e' sigām bangsa Kana'an, sinō' maghinang abuhāt, sagō' dalam bay tapala'an tūy. ²⁹ Damikiyanna isāb bangsa Epra'im, dalam bay makat'ggal bangsa Kana'an ya pat'nna' ma Geser angkaan masi na pa'in sigām duwa bangsa magsakaum. ³⁰ Damikiyanna bangsa Sibulun dalam du isāb bay makat'ggal bangsa Kana'an ya pat'nna' ma Kitron maka ma Nahalol. Angkaan masi sigām magsakaum maina'an. Sagō' niata sigām e' bangsa Sibulun sinō' maghinang abuhāt. ³¹ Damikiyanna isab bangsa Aser, dalam bay makat'ggal saga a'a pat'nna' ma Akko, ma Sidun, ma Alab, ma Aksib, ma Helba, ma Apek, maka ma Rehob. ³² Angkaan bangsa Aser masi magsakaum maka bangsa Kana'an ya pat'nna' ma jadjahan inān. ³³ Damikiyanna bangsa Naptali dalam bay makat'ggal saga a'a pat'nna' ma Bet-Semes maka ma Bet-Anat, angkaan ina'an sigām magsakaum maka bangsa Kana'an ya pat'nna' asal maina'an. Ya a'a Bet-Semes maka Bet-Anat tahinang ata du

isab e' bangsa Naptali.

³⁴ In bangsa Dān isāb bay pinaghāran e' bangsa Amor ma kabūd-būran, mbal tinugutan pat'nna' ma kapantayan. ³⁵ Ahogot isab pagniyat bangsa Amor in sigām mbal ala'an min Būd Heres, Ayjalon maka Sa'albim. Saguwā' ta'abut pa'in pasōng ga'os bangsa Yusup, ya du bangsa Amor nihinang ata. ³⁶ Ya tobtoban tana' bangsa Amor itu anagna' min L'bbak Jalalangking sampay ni lahat Sela maka paliyu lagi' minnē'.

2

Mala'ikat si Yawe Angalapol

¹ Na, in mala'ikat PANGHŪ'-Yawe bay patukad min Gilgal ni lahat Bokim bo' ah'ling ni bangsa Isra'il, yukna, "Bay kam bowaku paluwas min lahat Misil tudju ni lahat ya bay paljanji'anku ma saga ka'mbo'-mbo'anbi. Yukku ma waktu ina'an, 'Mbal balubahanku janji'ku ya pagsulutanku maka ka'am. ² Bay kam sohō'ku subay da'a angahinang pagsulitan maka saga a'a porol ma paglahat ilu. Gom pa'in lubuhunbi saga tampat ya pagpudjihan sigām.' Saguwā' halam aku bay beya'bi. Angay bahā'? ³ Angkan haka'anta na kam, mbal t'ggalku saga bangsa inān, angkan sigām sapantun iting makasulaman kakīranbi. Tajallat isāb kam e' ba'anan tuhan-tuhan ya tina'at e' sigām."

⁴ Aubus pa'in pangallam mala'ikat PANGHŪ' inān, magtūy maglemong anangis kamemon saga a'a Isra'il. ⁵ Angkan Bokim* ya pangōn

* 2:5 2:5 Bokim: hatina 'pagtangisan'.

sigām ma lahat inān, ati maina'an sigām angung-surān tutukbalan ni PANGHŪ'!

Panoway ma Kabaya'an si Yawe

⁶ Na, bay pa'in tapatulak e' si Yussa' saga a'a Isra'il, palanjā sigām minnē' bo' nirapu e' sigām saga katana'-tana'an ya pamasuku' katumpukan sigām pakaniya-pakaniya. ⁷ Jari sat'ggol allum si Yussa', atukid saga a'a Isra'il angisbat si Yawe ya Tuhan sigām. Angisbat na pa'in sigām sampay magpatayan na saga pagmatto'ahan sasuku bay maka'nda' saga kahinangan kawasahan ya tahinang e' PANGHŪ'-Yawe ma pasalan bangsa Isra'il.

⁸ Jari si Yussa' anak si Nūn, ya pinagōnan 'Sosoho'an si Yawe', amatay ma umulna dahatus maka sangpū'. ⁹ Takubul iya ma lahat pal-suku'anna ma Timnat Heres ya ma kabūd-būran Epra'im, tampal uttala' min Būd Ga'as.

¹⁰ Na, magpatayan pa'in kapanubu'an ina'an-i, aniya' tubu'an baha'u pas'lle', ya mbal makakilā PANGHŪ'-Yawe, maka halam isāb makata'u ma bay tahinang e'na ma bangsa sigām Isra'il.

¹¹ Pagga buwattē', tahinang e' bangsa Isra'il kala'atan ya landu' asammal ma pang'nda' PANGHŪ',† ati sinumba e' sigām saga Ba'al.

¹² Ang'bba sigām min si Yawe ya bay pagtuhanan saga ka'mbo'-mbo'an sigām. In iya PANGHŪ' bay amowa saga ka'mbo'-mbo'an e' paluwas min lahat Misil, sagō' bineya' maka sinumba e' sigām saga tuhan-tuhan ya tina'at e' maglalalahat ma

† 2:11 2:11 Landu' asammal ma pang'nda' PANGHŪ' : hatina 'makasāk atay PANGHŪ'.'

jadjahan ina'an. Akagit atay PANGHŪ' ma sigām¹³ ma sabab kataikut sigām min iya bo' papinda anumba ni Ba'al maka saga Astoret. ¹⁴ Pagka aheya ka'astol PANGHŪ' ma bangsa Isra'il inān, bay pasagaranna sigām nilangpasan he' saga mundu. Pinasagaran isāb sigām nira'ug e' saga palbantahan ya ma katilibut paglahat sigām. Mbal sigām maka'atu, ¹⁵ sakahaba' waktu sigām angatubang amono', mbal sigām bay pinara'ug e' PANGHŪ'. Ya na ina'an bay panganjanji'na. Gom pa'in paheya kasukkalan sigām.

¹⁶ Na, pagga buwattē' kahālan bangsa Isra'il, aniya' saga maghuhukum bay pinaniya' e' PANGHŪ' angalappas sigām min ga'osan saga mundu he'. ¹⁷ Malaingkan mbal akale bangsa Isra'il ma saga maghuhukum ya magmakōkan sigām, gom pa'in sigām ang'bba min si Yawe bo' papinda anumba ma saga tuhan-tuhan saddī. Pabidda' saga bangsa Isra'il itu min bay ka'mbo'-mbo'an sigām tagna', sabab magdai'-dai' sigām pasiha' min kal'ngnganan saga ka'mbo'-mbo'an e'. Dalam bineya' kabiyaksahan sigām ameya' ma panoho'an PANGHŪ'. ¹⁸ Bang aniya' a'a pinaniya' maghukum sumiyan-sumiyan, ginapi' iya e' Tuhan bo' supaya talappas saga a'a Isra'il min komkoman saga palbantahan sigām. Buwattē' na pa'in kahālan sat'ggol masi al-lum a'a maghukum e'. Ma'ase' PANGHŪ' ma bangsa Isra'il pagka sigām magaruhuy ma sabab pinissoko' maka nijahulaka' e' banta sigām. ¹⁹ Saguwā' ta'abut pa'in amatay maghuhukum e', magtūy sigām pabalik maghinang kala'atan

akalap lagi' la'atna min bay kahinangan kamatto'ahan sigām. Tina'at maka pinudji e' sigām saga tuhan-tuhan saddī. Minsan ni'inay, mbal sigām pataikut min kahinangan ala'at, maka magmatuwas na pa'in kōk sigām.

²⁰ Angkan landu' akagit atay PANGHŪ' ma bangsa Isra'il. Yukna, "In bangsa itu hal anagga' ma pagsulutan ya bay janji'ku ma ka'mbo'-mbo'an sigām, mbal isab akale ma aku. ²¹ Angkan mbal pala'anku min sigām saga bangsa ya dalam bay tara'ug ma waktu kallum lagi' si Yussa'. ²² Jari gunaku saga bangsa itu panulayan bangsa Isra'il bo' tata'uku bang b'nnal sigām an'ppu ka'mbo'-mbo'an sigām ameya' ma kabaya'anku." ²³ Angkanna saga bangsa kasehe'an bay pinasagaran pat'nna' ma lahat inān. Dalam sigām bay pinala'an e' PANGHŪ' saru'un-du'un. Dalam isāb bay dūlanna si Yussa' anganda'ug min sigām.

3

¹ Na, ya itu saga bangsa bay pinasagaran e' PANGHŪ'-Yawe panulayna ma saga a'a Isra'il ya dalam bay makalabay pagbono' ma lahat Kana'an. ² (Subay sigām kapandu'an amono' sabab ya kaheka'an sigām dalam bay makalabay bono' ma waktu tagna'.) ³ Ina'an masi ma lahat Kana'an saga datu' lima hekana ya pagnakura'an bangsa Pilistin, ina'an isāb saga bangsa Kana'an magtumpuk-manumpuk, maka ina'an isāb bangsa Sidun maka bangsa Hīb ya pat'nna' ma kabūd-būran Lebanon, min būd Ba'al-Hermon sampay ni Lebo-Hamat.

⁴ Tinugutan saga bangsa itu anulay ma saga a'a Isra'il bo' tata'u bang bineya' e' sigām saga panoho'an PANGHŪ' ya bay pang'bbana ma ka'mbo'-mbo'an sigām labay min si Musa.

⁵ Na, pasakaum saga a'a Isra'il ma bangsa Kana'an, bangsa Hit, bangsa Amor, bangsa Pirisi, bangsa Hib maka bangsa Jebus. ⁶ Magpikit-pikiti isāb bangsa Isra'il maka bangsa saddī inān, ati tabowa anumba ni saga tuhan-tuhan sigām.

Si Otniyel

⁷ Jari tahinang e' saga bangsa Yahudi kala'atan ya landu' asammal ma pang'nda' PANGHŪ'-Yawe. Takalipat e' sigām si Yawe ya pagtuhanan sigām bo' anumba ni saga tuhan-tuhan Ba'al maka Astoret. ⁸ Aheya kakagit atay PANGHŪ'-Yawe angkan pasagaranna bangsa Isra'il nira'ug e' si Kusan-Risataim ya sultan ma Aram Naharaim. Jari waluntahun t'ggol sigām ma komkoman sultan e'. ⁹ Malaingkan parahing pa'in sigām ni PANGHŪ', aniya' a'a pinaniya' e'na angaliyusan sigām. Ōn a'a itu si Otniyel anak si Kenas, ya siyali si Kaleb l'lla. Jari talappas saga a'a Isra'il e' si Otniyel. ¹⁰ Pahōp Rū si Yawe ma iya ati tahinang iya maghuhukum ma bangsa Isra'il. Aesog iya ma pagbono'an maka karūlan iya e' PANGHŪ'-Yawe angkan tara'ug e'na si Kusan-Risataim ya sultan bangsa Aram. ¹¹ Jari aniya' na kasannangan ma lahat inān ma deyom mpatpū' tahun, sampay ni waktu kamatay si Otniyel anak si Kenas.

Si Ehod

¹² Jari pabalik na isāb saga bangsa Isra'il anghinang kala'atan ya asammal ma pang'nda' PANGHŪ', angkan sigām taga'os e' si Eglon sultan bangsa Mowab, min kahandak PANGHŪ'. ¹³ Si Eglon inān bay mikigapi' ma bangsa Ammon maka bangsa Amalek, ati tarugpak e' sigām bangsa Isra'il bo' kalongkohan e' sigām da'ira Kapalmahan. ¹⁴ Sangpū' ka waluntahun ya t'ggol bangsa Isra'il ma komkoman si Eglon sultan bangsa Mowab e'.

¹⁵ Manjari pabalik na isab saga bangsa Isra'il parahing ni PANGHŪ' ati aniya' isāb a'a bay pat'nna'na angaliyusan sigām min kasigpitan. Ōna si Ehod anak si Gera, panubu' si Benjamin, a'a sakap gibang. Jari itu, sinoho' iya e' saga pagkahina bangsa Isra'il ang'nde'an buwis ni si Eglon ya sultan bangsa Mowab. ¹⁶ Na aniya' punyal saga t'llu h'kka taha'na bay tahinang e' si Ehod itu, kaengkotan e'na ni pa'ana kowan bo' katambunan e' s'mmekna. ¹⁷ Pagubus, binowa buwis e' si Ehod ni si Eglon sultan bangsa Mowab. Al'mmok asal si Eglon. ¹⁸ Na, ka'nde'an pa'in buwis itu, pinapole' e' si Ehod saga maghangkut pilak pamuwis. ¹⁹ Maka'abut pa'in sigām ni saga batu ukilan ya ma tongod kauman Gilgal, si Ehod bay pabalik pehē' ni sultan Eglon bo' ah'lling ma iya, yuk-i, "Aniya' pah'llingku ma ka'a, tuwan sultan, ma dalam aniya' makakale."

Yuk sultan ma saga sosoho'anna, "Da'a kam asagaw!" Ati paluwas sigām minnē'.

²⁰ Manjari pasekot si Ehod ni sultan e', hinabuna aningkō' karangan-danganan ma bilik

angkap diyata' ya paghayang-hayanganna. Yuk si Ehod, "Aniya' lupal Tuhan pasampayku ni ka'a, tuwan." Hinabu pabuhat sultan min paningkō'anna, ²¹ nihublut e' si Ehod punyal bay ma pa'ana kowan. Nihublut e'na maka tanganna gibang ati pangandugsu'na ni b'ttong sultan. ²² Ā, paloblob punyal sampay puhanna ni b'ttong sultan, palatus pehē' ni bukutna. Halam tahella' e' si Ehod punyalna inān sabab katambunan e' kal'mmokan sultan. ²³ Jari paluwas si Ehod ni saurung luma' bo' kinunsi' e'na saga tambol ma bilik angkap diyata' inān.

²⁴ Makala'an pa'in iya, pina'an saga sosoho'an sultan ni bilikna inān ati ta'nda' e' sigām saga tambolna bay kinunsi'. "Ā," yuk sigām, "kalu wa'i gi' ajamban." ²⁵ Sakali angagad-ngagad na pa'in sigām sampay sigām sinōd iya', sagō' halam taukab tambol e' sultan. Angkan sigām bay angā' kunsi' pangukab. Pagukab itu, ta'nda' e' sigām panghulu' sigām amatay pahantal ma lantay.

²⁶ Hinabu angagad saga sosoho'an e', wa'i makalahi si Ehod. Talabay e'na saga batu ukilan bo' patudju ni lahat Se'era. ²⁷ Pagt'kkana pa'in pehē' ni kabūd-būran ya paglahatan panubu' si Epra'im, amah'lling iya tiyup-tiyup. Sakali patimuk ni si Ehod saga bangsa Isra'īl bay min kaburan inān, ati magbeya' sigām palūd minnē'.

²⁸ "Pi'itu kam ameya' ma aku," yuk panoho'an si Ehod, "sabab saga bantabi bangsa Mowab pinara'ug e' PANGHŪ' ma ka'am." Angkan sigām paura' ma si Ehod, ati ta'agaw e' sigām saga kababawan ma sapa' Jordan, ya palabayan ni

lahat Mowab. Dalam aniya' minsan sai bay tinugutan e' disi Ehod pauntas parambila' sapa' he'. ²⁹ Jari ma llaw ina'an-i, aniya' saga sangpū' ngibu a'a Mowab tapapatay he' sigām, a'a bahani maka akosog. Dalam aniya' minsan dangan bay makalahi. ³⁰ Ma llaw he'-i du taga'os bangsa Mowab e' bangsa Isra'il ati asannang paglahat inān ma deyom walumpū' tahun.

Si Samgar

³¹ Manjari ya pas'lle' ma si Ehod itu si Samgar anak si Anat. Si Samgar itu bay makapapatay nnom hatus a'a bangsa Pilistin. Luwal tungkud panganjudjal sapi' ya pakokosna. Bay isāb iya angaliyusan bangsa Isra'il min kasigpitan sigām.

4

Si Debora

¹ Amatay pa'in si Ehod, pabalik na isab saga bangsa Isra'il maghinang kala'atan ya landu' asammal ma pang'nda' si Yawe ya Tuhan sigām.

² Jari sinōngan sigām e' PANGHŪ'-Yawe ni komkoman si Jabin, sultan bangsa Kana'an ya amarinta ma da'ira Hasor. Ya magnakura' ma saga sundalu si Jabin itu si Sesera, a'a pat'нна' ma Haroset Haggoyim. ³ Aniya' ma si Jabin saga kalesa basi' siyam hatus hekana. Nijahu-laka' e'na bangsa Isra'il, pinissoko' ma deyom duwampū' tahun, angka sigām parahing ni PANGHŪ' angamu' tabang.

⁴ Ma waktu inān, si Debora h'nda si Lapidut ya magnakura' ma bangsa Isra'il. Nabi isab iya.

⁵ Ya kabiyaksahan si Debora itu bang maghukum

ma saga a'a Isra'il subay ma sindungan kayu ya pinagōnan Palma,* ina'an ma llot Rama maka Betel ya ma kabūran Epra'im. Pehē' ni iya saga a'a Isra'il amapasalassay ba'anan palsagga'an sigām. ⁶ Jari aniya' waktu kapanambuku si Debora ma si Barak, anak si Abinowam l'lla ya pat'nna' ma kauman Kedes ma lahat bangsa Naptali. Ya lapal si Debora ma si Barak, "Si Yawe ya pagtuhanan bangsatam Isra'il magpanoho'an ma ka'a. Sinō' ka pehē' ni būd Tabor, beya' isāb saga a'a sangpū' ngibu hekana min bangsa Naptali maka min bangsa Sibulun. ⁷ Yuk Tuhan isab, 'Sasatku si Sesera ya pagmakōkan saga sundalu si Jabin, supaya iya tabowa pehē' ni sapa' Kisun, iya baranna maka saga kalesana basi' sampay ba'anan saga sundaluna. Ati sōnganku sigām ni ga'osannu.' "

⁸ Sakali ah'lling si Barak ni si Debora, yukna, "Aho', pehē' aku bang pa'in ka'a ya anehe'an aku. Sagō' bang ka mbal ameya', na mbal aku."

⁹ "Ahāp na ko' ilu," yuk si Debora. "Ameya' aku ma ka'a. Sagō' pagka buwattilu paghona'hona'nu, dalam aniya' kamahaldika'an maka-ni ka'a bang tara'ug si Sesera. Subay d'nda ya binuwanan da'ugan e' PANGHŪ'." Jari parongan si Debora ma si Barak pehē' ni Kedes. ¹⁰ Ma Kedes pa'in, pinalinganan e' si Barak saga a'a panubu' si Sibulun maka si Naptali, ati sangpū' ngibu ya heka sigām magbeya' maka iya. Ya du si Debora bay ameya'.

* **4:5** 4:5 Palma itu ginis kayu luwa niyug, sagō' hulma' ya buwa'na. 'Date' bang ma bahasa Inggris.

¹¹ Na, ma waktu ina'an du, aniya' a'a niōnan si Heber bay pasaddi min pagkahina bangsa Kēn. In bangsa Kēn itu panubu' si Hobab, ya bay ipal si Musa l'lla. Jari si Heber itu bay amat'ngge luma'na tolda ma atag kayu Sa'anannim, dakayu' po'on kayu aheya asekot ni Kedes.

¹² Kahaka'an si Sesera pasal si Barak anak si Abinowam wa'i patukad ni būd Tabor. ¹³ Angkan tinimuk e' si Sesera saga kalesana basi' siyam hatas hekana maka kamemon kal'llahan ya tendogna, ati soho'na sigām pehē' min Haroset Haggoyim ni sapa' Kisun.

¹⁴ Pagka buwattē', ah'lling si Debora ni si Barak, yukna, "Sūng! Ya na itu llaw panukbal si Sesera ni ka'a e' PANGHŪ!" Tuhan ya magmunda' ma ka'am!" Angkan palūd si Barak min būd Tabor maka saga a'a sangpū' ngibu hekana. ¹⁵ Manjari itu, makarugpak pa'in disi Barak, pinalengog si Sesera e' PANGHŪ', talapay isāb kamemon saga a'ana magkalesa maka sundaluna. Si Sesera baranna bay pakuppa min kalesana bo' alahi. ¹⁶ Saguwā' niapas e' si Barak saga kalesa maka katumpukan sundalu inān sampay ni Haroset Haggoyim. Talagut saga sundalu si Sesera kamemon, halam aniya' minsan dangan takapin allum. ¹⁷ Malaingkan si Sesera itu bay makalahi ni luma' tolda ya pat'nna'an si Ja'el h'nda si Heber bangsa Kēn. Magbagay asal si Jabin sultan Hasor maka kakampungan si Heber.

¹⁸ Na, paluwas si Ja'el min luma'na anagina si Sesera. Yukna, "Palanjal ka, tuwanku. Pasōd ka

pi'itu, da'a ka tināw.” Jari pasōd iya ni luma' tolda bo' minantahan e' si Ja'el.

¹⁹ Yuk si Sesera ma iya, “Atoho' k'llongku. Bang manjari, buwanin aku bohe'.” Ati niukab e' si Ja'el dakayu' pangisihan gatas pamainum iya. Pagubus tinambunan iya pabalik.

²⁰ Ah'lling gi' si Sesera ma si Ja'el, yukna, “An'ngge ka ma bowa' lawang ilu. Bang aniya' pi'itu atilaw bang aniya' gi' a'a saddī maitu, sambungin 'halam'.”

²¹ Saguwā' addok pa'in tuli si Sesera ma sabab kamale'na, niā' tuku tolda maka tukul e' si Ja'el h'nda si Heber inān. Pa'agak-agak iya ni bihing si Sesera. Tinukul e'na tuku inān ni kīd tuktukna, tinukul pahāp bo' palatus parambila' pa'abut ni tana'. Minnē' amatay si Sesera.

²² Na, pina'an isāb si Barak amiha si Sesera ati paluwas si Ja'el amāk iya. “Pi'itu ka,” yukna, “pa'nda'anku ka'a ya a'a pihanu.” Angkan ameya' si Barak ma si Ja'el pasōd. Ta'nda' e'na si Sesera amatay pahantal, maka masi tuku tolda ma kōkna.

²³ Manjari ma llaw he'-i du, in si Jabin sultan bangsa Kana'an inān bay nilongkohan e' Tuhan ma pang'nda' saga a'a Isra'il. ²⁴ Ati bangsa Isra'il itu gom pa'in magsosōng ga'os sigām min sultan Jabin, sampay iya ta'abut magka'at e' sigām.

5

Kalangan si Debora

¹ Ma llaw ina'an du, magkalang si Debora maka si Barak ya anak si Abinowam. Yuk pagkalang sigā:

² “Pudji ni si Yawe!

Saga a'a bangsahan angatas na magmunda' ma pagkahi sigām bangsa Isra'il, lilla' isāb saga a'a anukbalan baran sigām.

³ Pakale kam, saga sultan! Pakale kam saga a'a bangsahan.

Angalang aku ni si Yawe, angalang aku.

Anukbal aku kalangan pamudji si Yawe ya pagtuhanan bangsa Isra'il.

⁴ O Yawe, pagla'annu pa'in min lahat Se'er, paglanjalnu min lahat Edom, ajogjog dunya, alandos makalandu' ulan, patumbuk ulan min kagabunan.

⁵ Ajogjog saga kabūran ma kapi'itu si Yawe, ya Tuhan tag-suku'an būd Turusina.

Aho', ajogjog ma baihu'an si Yawe, ya pagtuhanan bangsa Isra'il.

⁶ Ma waktu kapaghukum si Samgar anak si Anat, maka ma waktu si Ja'el, dalam aniya' bay makalabay min lān aheya. Sasuku magtulakan subay palabay min saga lān kabiklu'-biklu'an.

⁷ Akulang du bay makapaglahat ma kahuma-huma'an tana' Isra'il, sat'ggol dalam bay patuwa' si Debora, ya kinilā pagina'an bangsa Isra'il.

⁸ Ma waktu kapapinda bangsa Isra'il ni saga tuhan-tuhan saddī, waktu isāb kat'kka bono' ma pagsōran da'ira,

halam aniya' tampan atawa budjak
 ma saga l'lla bangsa Isra'il mpat ngibu
 hekana.

⁹ Akōg pangatayanku ma saga a'a Isra'il bangsa-
 han,
 maka ma saga a'a ya magmalilla' palamud
 ma pagbono'.
 Pudji ni si Yawe!

¹⁰ Pakale kam, sasuku kam pakura' ma kura'
 pote',
 ya aningkō' ma lampik pakol alingkat,
 beya' isāb ka'am magbabaklay ma lān,
 kalehunbi ¹¹ lapal saga magkakalang
 ya patimuk ma atag kak'ppongan.

Niusul e' sigām pasal kahinangan PANGHŪ'-
 Yawe, kahinangan a'adil lullun,
 niusul kahinangan saga a'a Isra'il ya aesog
 amono'.

Maglūran na saga ummat PANGHŪ'
 pehē' ni tongod lawang ya pagsōran da'ira.

¹² 'O Debora, pakosog ka bo' pakosog!
 Pakosog ka magkalang!

O Barak, pakuyas ka!
 O Barak, ka'a anak si Abinowam,
 saggawun saga a'a bay anaggaw ka'a.'

¹³ Sasuku takapin allum ma bangsa Isra'il
 bay patipun ni saga pagnakura'an sigām.

Bay patimuk ma aku saga ummat si Yawe,
 beya' isāb saga a'a ya aesog amono'.

¹⁴ Aniya' sigām kasehe'an bay min lahat Epra'im,
 ya bay paglahatan bangsa Amalek ma waktu
 tagna'.

Ina'an isāb saga panubu' si Benjamin

bay palamud ma saga a'a ya anehe'an ka'a.
 Aniya' saga kapitan palūd pina'an bay min Makir.
 Aniya' isāb saga a'a Sibulun amowa tungkud
 kapitan.

15 Saga a'a bangsahan min bangsa Issakar bay
 parongan ma si Debora.
 Aho', ina'an saga panubu' si Issakar paron-
 gan ma si Barak,
 magdaganan maka iya ni kapantayan.

Saguwā' magduwa-ruwa pikilan bangsa Rubin,
 mbal agon makapagdakayu' gara'.

16 Ka'am bangsa Rubin, angay kam bay pat'ddas
 ma koralanbi,
 anaenghog tiyup-tiyup ya pangalingan a'a
 ma bili-bili sigām?
 B'nnal, aheya pagduwa-ruwabi ameya' maka
 mbal.

17 Saga a'a Giliyad bay magpa'bba ma dambila'
 sapa' Jordan,
 maka bangsa Dān bay angagad sadja ma
 saga kumpit.

Bangsa Aser isāb bay pat'ddas ma bihing tahik,
 dalam sigām bay magla'anan min deyom
 kalo'okan.

18 Malaingan in bangsa Sibulun bay
 anawakkalan kallum sigām ni pagbono'an,
 damikiyanna isab bangsa Naptali ma kabūd-
 būran.

19 Sakali magt'kkahan saga sultan bangsa
 Kana'an.
 Pakuyas sigām magbono', apaslod pagdug-
 pak sigām

ma kuta' Ta'anak ya ma bihing bohe' Megiddo,

- saguwā' halam aniya' pangalta' bay talang-
pas sigām.
- 20 Palamud isāb saga bitu'un amono' ma si
Sesera.
Anabang saga mamahi sabu pa'in magun-
tasan min sobangan ni s'ddopan.
- 21 Talaran si Sesera maka saga tendogna e' s'llog,
talaran sigām e' sapa' Kisun, ya sapa' bay
awal gi'.
Ah'lingan aku di-ku. Paesog ka, yukku,
palanjal ka.
- 22 Jari takale to'ongan tagandak saga kura' si
Sesera.
Ina'an saga kura'na aesog magdaganan na
pa'in, magdaganan.
- 23 'Sapdahin saga a'a ma kauman Meros,' yuk
mala'ikat si Yawe.
'Sapdahin sigām to'ongan,
sabab halam sigām bay palamud anganggapi' ma
si Yawe,
halam sigām bay pagapi' ma iya angatu ma
saga a'a ga'osan.'
- 24 Bang pa'in binarakatan si Ja'el, h'nda si Heber
bangsa Kēn.
Bang pa'in iya binarakatan labi min
kamemon kar'ndahan
ya pat'nna' ma luma' tolda.
- 25 Angamu' pa'in bohe' si Sesera, gatas ya pa-
muwan e' si Ja'el,
gatas pinapīt ni'isi ma pinggan,
pinggan tōp pagi'inuman a'a bangsahan.
- 26 Pagubus, pina'abut tanganna dambila' ni tuku
tolda,

- tanganna kowan ya pang'ntanna tukul.
 Jari binono' e'na si Sesera, ap'ssa' kōkna,
 nirugsu' iya ma kīd tuktukna bo' alopot
 kōkna.
- 27 Ati palukbu' iya ma dahūan tape' si Ja'el.
 Pahantal iya maina'an,
 jari maina'an kamatayanna.
- 28 Ina'an ina' si Sesera patik min tandawan,
 ina'an iya ma bilikna maglemong na pa'in.
 Magtilaw-tilawan di-na, 'Ai bahā' makat'ggolan
 kalesana?
 Angay halam gi' takaleku tagandak saga
 kura'na?'
- 29 Manjari sinambungan iya e' dakayu' tendogna
 ya aladju pikilanna min kaheka'an d'nda.
- 30 Ya du isāb ina' si Sesera ah'lingan di-na,
 yukna,
 'Tantu sigām t'ggolan magbahagi'an pan-
 galta' ya talangpas sigām,
 dakayu' atawa duwangan d'nda ma dakayu'
 l'lla,
 saga s'mmek ahalga' pamahampit si Sesera,
 saga s'mmek buldahan, s'mmek alutu' du-
 rukanna,
 pamasalay ma k'llongku.
 Tantu aheka tataban e' sigām.'
- 31 Ya PANGHŪ', bang pa'in alaglag kamemon
 palbantahannu!
 Malaingan sasuku alasan ka'a,
 bang pa'in sigām asahaya sapantun mata
 llaw bang pasinag to'ongan."
 Sakali aniya' kasannangan ma paglahat inān
 ma deyom mpatpū' tahun.

6

Si Gidiyun

¹ Pabalik na isab saga bangsa Isra'il maghinang kala'atan ya landu' asammal ma pang'nda' PANGHŪ'-Yawe, angka sigām pinasagaran e'na gina'os e' bangsa Midiyan ma deyom pituntahun.

² Ma sabab kabisa pamissoko' bangsa Midiyan, makalahi saga bangsa Isra'il ni kabūd-būran bo' angahinangan di-sigām kubu'-kubu' ma saga songab batu maka ma saga tapukan ya ahunit sinōd.

³ Tiyap-tiyap sigām ananom, magtūy sinōd paglahat sigām e' saga bangsa Midiyan, bangsa Amalek maka saga bangsa kasehe'an bay min sobangan. ⁴ Kapagpustuhan e' bangsa liyu inān saga tana' ya pananoman bangsa Isra'il ta'abut sampay ni lahat Gasa. Jari pinaka'at ai-ai bay tinanom e' bangsa Isra'il ati halam aniya' kinapinan pagkakan sigām. Pinagā' isāb kamemon saga bili-bili, sapi' maka saga kura' ya suku' bangsa Isra'il.

⁵ Angulatap saga bangsa liyu inān pehē' ni tana' Isra'il, sapantun heka ampan dulu. Tabowa saga kahayopan sigām maka ba'anan luma' sigām tolda. Mbal agon taitung heka puhu' maka unta' ya bay pat'kka ni lahat e' bo' supaya ta'agaw ka'lluman a'a Isra'il.

⁶ Jari magkamiskinan bangsa Isra'il e' bangsa Midiyan angka sigām parahing angamu' tabang ni PANGHŪ'-Yawe.

⁷ Pagga sigām bay parahing ni PANGHŪ' ma pasalan bangsa Midiyan, ⁸ bay sigām pinabeya'an dakayu' nabi. Ah'ling nabi inān,

yukna, “Ya itu pangallam si Yawe ya pag-tuhananbi, yukna, ‘Bay kam bowaku paluwas min lahat Misil, ya lahat bay pamanyaga'an ka'am. ⁹ Bay kam paluwasku min pang'ntan bangsa Misil maka min komkoman saga a'a amissoko' ka'am. Bay t'ggalku saga bantabi maka bay pamuwanku ni ka'am lahat sigām. ¹⁰ Bay sa kam haka'anku, yukku, “Aku si Yawe ya pagtuhananbi. Da'a kam anumba ni saga tuhan-tuhan bangsa Amor, ya bay tag-suku'an lahat pat'nna'anbi ilu.” Saguwā' dalam aku bay ikutbi.’ ”

¹¹ Manjari at'kka mala'ikat si Yawe ni lahat Opra bo' aningkō' ma sindungan po'on kayu aheya, ya suku' si Jowas a'a min bangsa Abe' eser. Ina'an isāb anakna l'lla ya niōnan si Gidiyun anganggi'ikan pai-tirigu ma deyom pagp'gga'an buwa' anggul. Mahē' iya maggi'ik bo' mbal ta'nda' e' bangsa Midiyan. ¹² Magpa'nda' pa'in mala'ikat ma si Gidiyun, yukna, “Ka'a ya bobono'un aesog maka akosog, pataptap si Yawe ma ka'a.”

¹³ Ya sambung si Gidiyun, “Tuwān, bang si Yawe b'nnal pataptap ma kami, angay kami pinat'kkahan ba'anan saga pakaradja'an itu? Angay kami dalam pina'nda'an saga hinang kainu-inuhan ya pinagsuli-suli e' kamatto'ahan kami? Bay kono' sigām binowa e' si Yawe paluwas min lahat Misil. Saguwā' ma buwattina'an, siniya-siya kami e' PANGHŪ' bo' tinugutan ni komkoman bangsa Midiyan.”

¹⁴ Palingi' PANGHŪ' bo' ah'lling ni si Gidiyun, yuk-i, “Pehē' na ka, gunahun kosognu ati lappa-

sun bangsa Isra'il min ga'osan bangsa Midiyan. Aku ya anoho' ka'a."

¹⁵ Atilaw si Gidiyun, yukna, "Aho' panghū', sagō' buwattingga e'ku angalappas bangsa kami Isra'il? Sabab ma panubu' Manasse, in pangkatan kami ya dalam to'ongan aniya' ga'osna. Maka aku itu areyo' to'ongan ma kakampungan kami."

¹⁶ Ya sambung PANGHŪ', "Pabeya' du aku ma ka'a ati talaglagnu kamemon saga bangsa Midiyan buwat e'nu amono' a'a dangan."

¹⁷ Anambung si Gidiyun, "Na, bang hati ka kasulutan ma aku, buwanin aku paltanda'an in ka'a to'ongan amissala ni aku. ¹⁸ Da'a busung, da'a lagi' ka ala'an sampay aku makabalik pi'itu amowa tutukbalan pangahulmatku ka'a."

Yuk PANGHŪ'-Yawe, "Na, lagaranta pa'in ka sampay ka makabalik pi'itu."

¹⁹ Sakali pehē' na si Gidiyun ni luma' bo' an-gadjal kambing abata'. Angaddun isāb iya saga nnom gantang tirigu nihinang tinapay dalam pasuligna. Atahak pa'in, ni'isi e'na isi sumbali'an ma ambung, maka loho'na ni'isi ma kaldero bo' yampa bowana panghulmat mala'ikat Tuhan ya ma sindungan kayu.

²⁰ Jari yuk mala'ikat ni iya, "Ngā'un isi sumbali'an maka tinapay dalam pasuligna bo' pat'nna'un ma batu itu, ati bu'usin loho'." Bineya' magtūy e' si Gidiyun. ²¹ Jari niabut sumbali'an maka tinapay inān maka tōng tungkud ya ma tangan mala'ikat si Yawe. Saru'un-du'un pasuleyab api luwas min batu inān, ati atunu'

kamemon bay tabowa e' si Gidiyun. Alanyap isāb mala'ikat si Yawe.

²² Tata'u pa'in e' si Gidiyun mala'ikat PANGHŪ' ya bay papa'nda' ni iya, magtūy iya amanyabut, “Arōy, PANGHŪ' Sangat Kawasa! Bay aku makapagbaihu' maka mala'ikatnu!”

²³ Saguwā' amissala PANGHŪ' ni iya, yuk-i, “Pahantap ka! Da'a ka tināw, mbal du ka amatay.” ²⁴ Jari aniya' batu tinambak e' si Gidiyun maina'an pagtutukbalan ni PANGHŪ', niōnan e'na “Si Yawe ya Kasannangan.” Ina'an masi sampay ni buwattina'an ma Opra ya ma tana' bangsa Ebe'eser.

²⁵ Na, ma sangom he'-i du, amissala PANGHŪ'-Yawe ni si Gidiyun, “Angā' ka dakayu' sapi' pituntahun umulna min saga sapi' mma'nu ya pasunu' kahāpna min kasehe'an. Pagā'nu, langkatun pagtutukbalan ya pasumbahan mma'nu ni tuhan-tuhan Ba'al, maka pōngun isāb hāg si Asera ya ma bihing ina'an-i. ²⁶ Talangkat pa'in, angahinang ka pagtutukbalan ya tōp panumbahan si Yawe ya pagtuhanannu. Hinangun mailu ma diyata' būd-būd itu. Ngā'un hāg tuhan-tuhan Asera ya bay pinagpōng-pōng, panunu' sapi' ya pasunu' kahāpna ilu pagkulbannu ni Tuhan.”

²⁷ Angkan si Gidiyun bay amowa sangpū' puhu' ya sosoho'anna bo' bineya' e'na bay pangallam PANGHŪ' ma iya. Bo' arapun nihinang e'na ma waktu sangom sabab tināw iya ma saga kampungna maka saga a'a maglahat ma kauman inan.

²⁸ Pagsubu, magbati'an pa'in saga a'a maglahat maina'an, takuddat sigām pagga alubu na pagtutukbalan ni si Ba'al, maka hāg si Asera ya ma bihingna bay pinuwad, maka in sapi' karuwana bay na pangungsud ma pagtutukbalan ya baha'u nihinang. ²⁹ Jari magtilaw-tilawan sigām di-sigām, "Sai bay magkahinangan itu?" Tapariksa' pa'in saga a'a pasal palkala' itu, tata'u na in si Gidiyun anak si Jowas ya bay magkahinangan.

³⁰ Magtūy pinalinganan si Jowas, sinō' pinaluwas anakna, sabab yuk sigām, "Patut iya pinapatay sabab talangkat e'na pagtutukbalan ni si Ba'al, maka tapuwad e'na hāg si Asera ya bay ma bihing pagtutukbalan e'."

³¹ Saguwā' sinambungan pakosog e' si Jowas saga a'a bilahi amapatay si Gidiyun, "Angay dapitanbi si Ba'al? Bilahi kam angalappas iya? Sasuku anganggapi' iya subay pinapatay salung subu! Bang b'nnal tuhan si Ba'al, makarapitan iya di-na bang aniya' ganta' amaka'at lugal pagtutukbalan ma iya." ³² Angkan ma llaw he'-i du in si Gidiyun niōnan e' sigām Jerub-Ba'al ma sabab pangalangkatna ma lugal pagtutukbalan si Ba'al. Ya sambatan sigām, "Pasagaranta si Ba'al angandapitan di-na."

³³ Na ma waktu ina'an, magsakaum bangsa Midiyan maka bangsa Amalek maka saga bangsa kasehe'an ya min lahat sobangan ati pauntas sigām kamemon min dambila' sapa' Jordan bo' magpustu ma kapantayan Jesde'el. ³⁴ Jari pahōp Rū Yawe ma si Gidiyun, angkan iya bay amah'lling tiyup-tiyup pangalinganna ma saga panubu' Abe'eser sinō' ameya' ma iya. ³⁵ Aniya'

isāb saga sosoho'an bay pinapehē' e' si Gidiyun amasaplag bissala ma bangsa Manasse, sinō' magtakos. Pinasaplagan isāb bangsa Aser, Sibulun maka Naptali, jari ya du sigām bay pasakaum ma disi Gidiyun.

³⁶ Yuk si Gidiyun ni Tuhan, “Bang b'nnal in aku gunanu angalappas bangsa Isra'il ma buwat bay janji'nu, ³⁷ na, amat'nna' aku bulbul bili-bili ma lugal paggi'ikan pai-tirigu. Bang hal bulbul ya abase' e' alu', ati atoho' tana' ya ma sakalibutna, minnē' kata'uwanku aku ya gunanu angalappas bangsa Isra'il buwat bay pangallamnu.” ³⁸ Jari buwattē' ya kapaniya'na. Pagk'llat subu, dai'-dai' llaw gi', abati' na si Gidiyun. Piniyutan e'na bulbul bili-bili ati ap'nno' dapinggan e' bohe' alu'.

³⁹ Aniya' gi' pah'lling si Gidiyun ma Tuhan, yukna, “Da'a busung. Da'a pa'in ap'ddi' ataynu ma aku pagka aniya' gi' amu'ku ni ka'a. Tugutin lagi' aku amiha dakayu' paltanda'an ma bulbul bili-bili itu. Ma waktu itu, kabaya'anku subay tana' ya abase' e' alu' ati bulbul bili-bili ya atoho'.” ⁴⁰ Jari ma sangom du he', tahnang e' Tuhan buwat bay pangamu' e' si Gidiyun. Hal bulbul bili-bili ya atoho'. Ya tana' ma sakalibutna inān abase' kamemon e' alu'.

7

Tara'ug e' si Gidiyun saga A'a Midiyan

¹ Jari dai' llaw pa'in, magpustu si Jerub-Ba'al (ya na si Gidiyun) maka kamemon saga a'ana ma atag dakayu' tigbaw ya niōnan Harod. Ina'an

isāb bangsa Midiyan magpustu tampal ni ut-tala', ma kapantayan ya asekot ni būd More. ² Yuk PANGHŪ'-Yawe ni si Gidiyun, "Mbal ka tapara'ugku min bangsa Midiyan sabab aheka makalandu' saga a'anū. Bang kam ganta' anganda'ug ma buwattilu hekabi, ya aniya' mag-malangkahe kam in kosogbi ya sababan angkan kam anganda'ug. ³ Angkanna ka soho'ku amatanyagan saga a'anū buwattina'an. Ya yuknu ma sigām, 'Sasuku kam tināw maka nileya'-leya' makajari ala'an min būd Giliyad itu bo' amole.' "

Jari aniya' duwampū' karuwa ngibu saga a'a bay ala'an, ati sangpū' ngibu la'a ya takapin.

⁴ Saguwā' yuk PANGHŪ' ni si Gidiyun, "Masi gi' kam aheka makalandu'. Bowahun saga a'anū ilu palūd ni tigbaw, ati mahē' aku amene' bang sai ya ameya' maka mbal. Bang yukku, 'A'a itu subay ameya' ma ka'a', na ameya' iya. Saguwā' bang yukku, 'A'a itu subay mbal ameya', na, da'a pabeya'un."

⁵ Jari binowa e' si Gidiyun saga a'ana palūd ni tigbaw, ati maina'an iya kinallaman e' PANGHŪ', yuk-i, "Hinangun sigām duwa tumpuk. Ma tumpuk dakayu' saga a'a ya anginum min tangan sigām, hatina d'lla' sigām ni bohe' buwat ero'. Ma tumpuk dakayu' isāb saga a'a ya angōk-tu'ut bo' anginum." ⁶ Jari t'llu hatas a'a ya angakup bohe' bo' anginum. Ya kasehe'an wa'i angōk-tu'ut anginum.

⁷ Pagubus, yuk PANGHŪ' ni si Gidiyun, "Guna-ku saga t'llu hatas a'a ya bay anginum min tangan sigām ilu, ati lappasta kam maka buwananta

kam da'ugan min saga a'a Midiyan. Soho'un saga a'a kasehe'an ilu amole' ni kalahatan sigām pakaniya-pakaniya.”⁸ Jari tinimuk e' si Gidiyun ba'anan balanja' maka tiyup-tiyup ya bay ma saga bangsa Isra'il kasehe'an bo' yampa sigām papole'na. Sagō', in t'llu hatas a'a bay magpa'bba ma iya sampay ya bay tatimuk e'.

Jari ya pustu bangsa Midiyan ina'an ma l'bbak būd ma kapantayan.⁹ Ma sangom du inān, yuk PANGHŪ' ma si Gidiyun, “Punduk ka bo' ka pehē' parugpak ni pustu inān sabab para'ugku ka min sigām.”¹⁰ Saguwā' bang ka tināw amono', bowahun tendognu si Pura panehe'.¹¹ Taenghugin bang ai pagsuli-sulihan sigām. Minnē' ka anawakkal parugpak ni pustu.” Angkanna palūd si Gidiyun maka tendogna si Pura pehē' ni pagjagahan ma tōng pustu.¹² Na, angulatap saga bangsa Midiyan maka bangsa Amalek maka ba'anan bangsa kasehe' ya bay min lahat sobangan. Ina'an sigām ma kapantayan, sali' sapantun ampan dulu ya heka sigām. Ya unta' sigām isāb mbal ta'ambat ni'itung, buwat sapantun gusung ma bihing tampe.

¹³ Pagt'kka pa'in si Gidiyun, magsalta' takalena dangan a'a magsuli-suli maka bagayna pasal up-pina. Yuk dangan itu, “Aniya' dansolag tinapay atibulung bay tauppiku. In tinapay itu bay pagulung ni t'ngnga' pustu Midiyan bo' parugtul ni luma' tolda. Landu' akosog hamiyuna angkan abulangkyat tolda inān sampay ah'bba'.”

¹⁴ Anambung bagayna, “Ā, tantu dalam aniya'

ma'anana saddī. Kalis si Gidiyun ko' ilu, ya anak si Jowas a'a bangsa Isra'il. Pinara'ug iya e' Tuhan min bangsa Midiyan ati ma iya na pustu itu maka saga a'ana."

¹⁵ Takale pa'in e' si Gidiyun suli-suli itu pasal uppi maka ma'anana, pinudji e'na Tuhan, ati pabalik iya ni pustu Isra'il maka e'na angalingan, yuk-i, "Magsakap kam! Ma waktu itu pinara'ug kitam e' PANGHŪ' min bangsa Midiyan ati makani-kitam in pustu sigām." ¹⁶ Jari bina-hagi' t'llu e' si Gidiyun saga a'ana, dahatus hekana ma datumpuk. Aniya' isāb tiyup-tiyup tanduk kambing bay pat'nna'na ma saga a'a inān dangan-parangan, maka kibun dalam isihan maka isāb suwariyan. ¹⁷ Pagubus, yukna ma sigām, "Nda'unbi aku maka beya'unbi bang ai hinangku. Pagt'kkaku ni bihing pustu, sengorinbi aku. ¹⁸ Libutunbi pustu inān, jari bang takalebi aku maka saga sehe'ku amah'ling tiyup-tiyup kami, ameya'-meya' kam amah'ling saga tiyup-tiyupbi. Angolang kam pakosog isāb, yukbi, 'Ma si Yawe maka si Gidiyun.' "

¹⁹ Jari atonga' pa'in bahangi, at'kka na si Gidiyun maka saga a'a karahatus hekana pehē' ni tobtoban pustu, hinabu baha'u bay magganti' saga jaga. Magtūy tiniyup e' disi Gidiyun saga tiyup-tiyup, maka nilopot isāb saga kibun ya bay bowa sigām. ²⁰ Magsabu in t'llu tumpukan bangsa Isra'il amah'ling tiyup-tiyup maka angalopot saga kibun. Tangan sigām gibang ya pang'ntan suwariyan, maka tangan kowan ya pang'ntan sigām tiyup-tiyup. Jari angolang sigām patanog, "Kalis si Yawe! Kalis si Gidiyun!"

21 Sakali itu, hinabu patanam saga a'a Isra'il ma katilibut pustu, maglahian kamemon a'a Midiyan maka e' sigām magpangolang.

22 Pagh'lling pa'in saga tiyup-tiyup t'llu hatu hekana, pinapagatu e' PANGHŪ'-Yawe saga a'a Midiyan ma kaluha'an pustu ati magbono'-biyono'i sigām dampagkahian. Maglahian sigām sampay ni kauman Bet-Sita tampal ni Serera, sampay ta'abut isāb tobtoban lahat Abel Mehola ya asekot ni Tabat. 23 Jari pinalingan an saga a'a Isra'il ya min bangsa Naptali maka Aser, maka min kamemon bangsa Manasse, sinō' angapas* bangsa Midiyan. 24 Pagubus, aniya' saga sosoho'an pinapehē' e' si Gidiyun ni kabūd-būran lahat Epra'im bo' ah'lling ni saga a'a maina'an, yuk-ī, “Palūd kam ni sapa' Jordan ma atag kaluma'an Bet-Bara ati hapa'inbi saga a'a Midiyan bo' mbal makauntas.” Magtūy bineya' panoho'an si Gidiyun ati maglūran bangsa Epra'im ni sapa' Jordan anunggu'an labayan sampay ni Bet-Bara. 25 Tasaggaw isāb e' sigām duwa a'a pagnakura'an bangsa Midiyan ya niōnan si Oreb maka si Se'eb. Si Oreb bay pinapatay e' sigām ma dakayu' batu, ya niōnan Batu si Oreb, maka si Se'eb bay pinapatay ma pagp'gga'an buwa' anggul, ya niōnan Pagp'gga'an si Se'eb. Pagubus, tinurul na pa'in saga bangsa Midiyan e' bangsa Epra'im. Pinonggol an e' sigām kōk si Oreb maka si Se'eb bo' binowa ni si Gidiyun, ya ina'an lagi' ma bihing sapa' Jordan.

* 7:23 7:23 Angapas: 'anurul' bang ma kasehe'an.

8

Si Seba maka si Salmunna

¹ Na, atilaw saga a'a Epra'im ni si Gidiyun, yuk-i, “Angay kami mbal pagaddatannu? Angay kami dalam bay palinganannu ma waktu kapehē'bi magbono' maka bangsa Midiyan?” Ati sinoway e' sigām si Gidiyun.

² Saguwā' ya sambungna ni sigām, “Mbal makasali' ai-ai bay tahinangku ni bay tahinangbi. Aheya lagi' kahāpan ya kapin buwa' anggul tapuwa' ma lahat Epra'im min kamemon pungutan buwa' anggul ya tak'ttu' e' bangsa Abise'er. ³ Bay kam pinara'ug e' Tuhan ati tasaggawbi si Oreb maka si Se'eb, duwangan nakura' bangsa Midiyan. Mbal makasali' ya tahinangku ni bay tahinangbi.” Minnē' ala'an kagit atay sigām ma si Gidiyun.

⁴ Na, apaya si Gidiyun maka saga a'ana t'llu hatus hekana, sagō' sinandalan na pa'in e' sigām bang pa'in ta'apas saga banta sigām. Maka'abut pa'in sigām ni sapa' Jordan, magtūy sigām pauntas parambila'. ⁵ Ma dambila' pa'in, yuk si Gidiyun ni saga a'a Sokkot, “Buwaninbi tinapay saga sundaluku itu. Apaya sigām sabab masi kami angapas si Seba maka si Salmunna, ya sultan bangsa Midiyan.”

⁶ Saguwā' ah'lling saga pagnakura'an ma Sokkot, yuk-i, “Dalam gi' tasaggawbi si Seba maka si Salmunna angkan kami mbal amuwan tinapay ma saga sundalunu.”

⁷ Angkan anambung si Gidiyun, yukna, “Pagga buwattē', bang aku karūlan na e' PANGHŪ'

anaggaw si Seba maka si Salmunna, gilay-gilayku baranbi maka saga kayu itingan ya tapuwa' ma paslangan.”

⁸ Pagla'an minnē', palanjal sigām ni Peniyēl ati binalikan e' si Gidiyun bay pangamu'na dahū ma a'a Sokkot. Saguwā' ya lling a'a Peniyēl ma si Gidiyun sali' du maka buwat bay lling a'a Sokkot. ⁹ Angkan sinambungan saga a'a Peniyēl inān e' si Gidiyun, yukna, “Bang kami makara'ug, pabalik du kami pi'itu angalubu pamantawanbi itu.”

¹⁰ Na, si Seba maka si Salmunna wa'i ma lahat Karkor maka sundalu sigām saga sangpū' kalima ngibu hekana. Luwal sigām ya takapin ma kamemon saga a'a sobangan. Aniya' saga dahatus maka duwampū' ngibu a'a sigām magtakos kalis bay tapapatay e' disi Gidiyun. ¹¹ Jari magtukaran disi Gidiyun labay min lān palabayan saga a'a maglilitu. In lān inān asal ma jadjahan lahat Noba maka Jogbeya, tampal ni sobangan. Pataggaha', tarugpak bangsa Midiyan e' disi Gidiyun. ¹² Makalahi si Seba maka si Salmunna, ya duwangan sultan bangsa Midiyan, saguwā' niapas na pa'in e' disi Gidiyun sampay tasaggaw na. Arimpulag isāb ba'anan saga sundalu sigām.

¹³ Pagubus, si Gidiyun anak si Jowas pabalik na min pagbono'an labay min lān ma llot būd, ya niōnan Lān Heres. ¹⁴ Aniya' a'a Sokkot, onde' baha'u, tasaggaw e' si Gidiyun maina'an. Sinoho' iya anulat ōn a'a ya pagnakura'an ma kauman Sokkot. Jari pitumpū' ka pitu' ōn saga pagmatto'ahan ya tasulat. ¹⁵ Pagubus, pehē' si Gidiyun ah'ling ni saga a'a Sokkot, “Itiya' na si Seba maka si Salmunna ya bay pagtungginganbi

aku ma bay yukbi, 'Halam gi' tasaggawbi si Seba maka si Salmunna, angka kami mbal amuwan tinapay ni saga sundalunu magpayahan.' "

¹⁶ Sakali saga pagmatto'ahan ma kauman Sokkot inān bay niraplosan e' si Gidiyun maka kayu itingan ya patomo' ma paslangan. Minnē' am-intāng saga kal'llahan ma lahat Sokkot. ¹⁷ Nilubu isāb e' si Gidiyun ya pamantawan ma kauman Peniyēl, maka pinapatay isāb saga kal'llahanna ma kauman inān.

¹⁸ Pagubus, tinilaw e'na si Seba maka si Salmunna, "Buwattingga luwa saga kal'llahan bay tapapataybi ma Tabor?"

Ya sambung sigām, "Kal'llahan buwat ka'a, pangluwahan balbangsa."

¹⁹ Yuk sambung si Gidiyun, "Saga danakanku lissi ko' he', da-ina' kami. Sapahanku ma ōn si Yawe ya Tuhan kakkal salama-lama, bang sigām halam bay tapataybi, mbal du kam papatayku."

²⁰ Magtūy lingi'na si Jeter ya anakna kasiyakan, "Papatayun sigām itu!" yukna. Saguwā' halam bay nihublut e' si Jeter kalisna, tu'ud iya tināw sabab masi gi' iya abata'.

²¹ Yuk si Seba maka si Salmunna ni si Gidiyun, "Dai' ka, ka'a ya amapatay. Kalu takole'nu bang aniya' isāb kosognu." Angka pasōng si Gidiyun ni dahūan amapatay sigām. Ningā' isāb e'na saga pamulawan ya pama'alti k'llong unta' sigām.

Epod si Gidiyun

²² Yuk saga bangsa Isra'il ni si Gidiyun, "Ka'a na pagnakura'an kami, ka'a maka anak-mpunu,

sabab bay kami lappasnu min komkoman saga a'a Midiyan.”

²³ Saguwā' mbal si Gidiyun. Ya sambungna ma sigām, “Mbal kam pagnakura'anku, damikiyanna isab anakku. PANGHŪ'-Yawe ya magnakura'an ka'am.” ²⁴ Maka yukna gi', “Aniya' dakayu' amu'ku ni ka'am dangan-parangan. Buwaninbi aku aretes min lalangpasan bay tahampitbi.” (Ya addat saga a'a Isma'il magaretas bulawan.)

²⁵ Ya sambung sigām, “Aho'. Amuwan kami.” Angkan bin'llat e' sigām dakayu' juba, ati dangan-parangan angalarukan aretes min bay pamahagi' ma iya. ²⁶ Ya buhat saga aretes bulawan bay ta'amu'na, sangpū' ka pitu' hatas sekel, dalam gi' beya' saga pamulawan pangalti maka saga tonton engkot k'llong. Saddi isab saga kakana' taluk ya pinagpakay e' kasultanan Midiyan, maka saga kili-kili bulawan ya ma k'llong saga unta' sigām. ²⁷ In kamemon bulawan bay pinahinang epod e' si Gidiyun pinat'nna' e'na ma Opra, ya kauman palahatanna. Sakali kamemon saga bangsa Isra'il pataikut min Tuhan bo' anumba pina'an ni epod, ati tahinang itu sasat ma pagtali'anak si Gidiyun.

Kamatay si Gidiyun

²⁸ Buwattē' kahālan bay paniya' ma bangsa Midiyan, tara'ug sigām e' bangsa Isra'il ati dalam na sigām maka'atu pabalik. Ma waktu bay kallum si Gidiyun, aniya' mpatpū' tahun ya t'ggol kasannangan ma paglahat.

29 Ya katapusanna, si Jerub-Ba'al ya anak si Jowas amole' na ni lahatna. 30 Aheka kah'nda'anna ati aniya' pitumpū' anakna l'lla. 31 Ya h'nda-h'ndana pat'nna' ma Sekem, bay anganak l'lla ati niōnan e'na si Abimelek. 32 Sakali si Gidiyun anak si Jowas, amatay ma kato'ana maka kinubul ma bay pangubulan mma'na ma kauman Opra ya suku' bangsa Abe'eser.

33 Halam lagi' at'ggol kapatay si Gidiyun, pabalik na isab saga bangsa Isra'il pataikut min Tuhan bo' pasumba ni saga tuhan-tuhan Ba'al. Ba'al-Berit ya tahinang pagtuhanan sigām, 34 ati takalipat e' sigām si Yawe ya pagtuhanan sigām luggiya', ya bay angalappas sigām min pang'ntanan saga palbantahan sigām paruruwambila'. 35 Halam isāb ama'nda' kahāpan ni tautai'-anak si Jerub-Ba'al (ya na si Gidiyun) ma pasal kamemon kahāpan ya bay tahinangna ma sigām.

9

Si Abimelek

1 Manjari itu, si Abimelek, dakayu' anak si Gidiyun l'lla, bay pehē' ni da'ira Sekem anibaw saga si'itna ya danakan ina'na l'lla. Amissala iya ni saga si'itna maka ni kaukampunguan ina'na, yuk-i, 2 "Tilawunbi saga a'a lahat Sekem itu bang sai ya kabaya'an sigām magnakura'. Innga ahāp magnakura' ma ka'am, saga kapitumpū' anak si Jerub-Ba'al atawa dakayu' a'a sadja? Entomunbi, in aku itu lissi lahasiya'bi."

³ Na, bay pa'in bissala itu tapangahaka e' saga si'itna ni kamemon saga maglalahat ma Sekem, si Abimelek ya tapene' pagnakura'an sigām sabab in iya lahasiya' sigām lissi. ⁴ Jari pamuwan e' sigām ma si Abimelek pitumpū' sekel dī pilak luwas bay min langgal Ba'al-Beret, ati ginuna itu e'na panamba saga a'a bula'ug tahinang tendogna. ⁵ Pagubus, pehē' iya ni luma' mma'na ma Opra ati maina'an, ma dakayu' batu, pinapatay e'na saga danakanna kapitumpū'. Si Jerub-Ba'al ya mma' sigām kamemon. Malaingkan si Jotam, ya kasiyalihan, bay makalahi patapuk. ⁶ Sakali magsakaum kamemon saga a'a Sekem maka Bet-Milo ma atag po'on kayu aheya ma da'ira Sekem inān bo' amat'nna' si Abimelek magsultan ma sigām.

⁷ Kahaka'an pa'in si Jotam ma pasalan itu-i, patukad iya ni puttuk būd Gerisim ati angolang ni saga a'a Sekem, yukna, "Owa', ka'am maglalahat ma Sekem ilu, kalehunbi paralilanku itu bo' supaya kam kinale e' Tuhan. ⁸ Dakayu' llaw, saga po'on kayu bay maggara' amiha kayu pagsultanan sigām. Yuk sigām ni po'on kayu jaitun, 'Dai' ka magsultanan kami.'

⁹ "Saguwā' yuk sambung kayu jaitun, 'Angay? Bbahanku bahā' hinangku maghinang ns'llanku, ya ginuna pamaheya ma saga tuhan maka ma manusiya', bo' supaya aku tahinang alanga min ka'am saga kakayu-kayuhan?'

¹⁰ "Pasunu', ah'lling saga po'on kayu itu ni dampo'on kayu igira, yuk-i, 'Dai' ka magsultanan kami.'

11 “Saguwā' yuk sambung kayu igira, ‘Angay? Bbahanku bahā' buwa'ku ahāp maka amamis itu, bo' supaya aku tahinang alanga min ka'am saga kakayu-kayuhan?’

12 “Ah'ling isāb saga po'on kayu itu ni tinanom anggul, yuk-i, ‘Dai' ka magsultanan kami.’

13 “Ya sambung tinanom anggul, ‘Angay? Bbahanku bahā' binu-anggulku, ya makapalasig atay katuhanan maka manusiya', supaya aku palanga min kakayu-kayuhan kasehe?’

14 “Ma kahinapusanna, ah'ling saga po'on kayu ni dampo'on kayu itingan, ‘Na, ka'a na ya magsultanan kami.’

15 “Anambung kayu itingan itu, yukna, ‘Bang aku to'ongan ya pene'bi magsultanan ka'am, pi'itu kam pasindung ma lambungku. Sagō' bang ngga'i ka aku, na, bang pa'in pasuleyab api min saga sangaku bo' magtautunu' saga po'on kayu sidro* ya ma kabūran Lebanon.’ ”

16 Amissala gi' si Jotam, yukna, “Kira-kirahunbi. Abontol bahā' itikadbi ma kapangahinangbi si Abimelek magsultanan ka'am? Ahāp ka niyatbi? Taluwa' bahā' ya bay hinangbi ma mma'ku si Jerub-Ba'al maka saga panganakna? Ahāp bahā' panungbasbi ma iya ma bay kahiranganna ma ka'am? 17 Marai' dalam taentombi bay hinang mma'ku ma pasalanbi, waktu kapangatuna ma bangsa Midiyan. Bay panūk

* 9:15 9:15 Kayu sidro: po'on kayu ahāp kayuna pangahinang luma' atawa kappal. ‘Cedar’ bang ma bahasa Inggris.

kallumna supaya kam kaliyusan min komko-man sigām. ¹⁸ Saguwā' buwattina'an, bantahanbi panubu' mma'ku pagka papataybi saga anakna l'lla pitumpū' hekana. Bay papataybi ma dakayu' batu ma saukat si Abimelek ya kampungbi, ati tahinangbi iya magsultanan saga a'a Sekem. Bo' arapun in si Abimelek ilu hal anak ata ya bay h'nda-h'nda mma'ku. ¹⁹ Na, bang b'nnal to'ongan abontol itikadbi maka asaltun niyatbi tudju ni si Jerub-Ba'al magtautai'-anak, mura-murahan bang pa'in pagkōg-koyaganbi si Abimelek. Damikiyanna isāb ka'am ya pagkōganna. ²⁰ Malaingkan bang ala'at maksudbi angkan iya hinangbi sultan, na, bang pa'in aniya' api paluwas min si Abimelek ilu angalapnas ka'am saga maglalahat ma Sekem maka ma Bet-Milo! Bang pa'in isāb aniya' api paluwas min ka'am papelleng ni si Abimelek!"

²¹ Pagubus, alahi si Jotam patapuk ni lahat Be'er ati mahē' iya pat'nna' sabab tināw iya ma danakanna si Abimelek.

²² Manjari itu, palabay pa'in t'lluntahun kapamarinta si Abimelek ma bangsa Isra'il, ²³ aniya' pagsababan pinat'kka e' Tuhan ma si Abimelek maka saga a'a Sekem, ya po'on sigām magsagga'. Jari mbal na angaku pinagbaya'an e' si Abimelek saga maglalahat ma da'ira inān. ²⁴ Pinat'kka e' Tuhan palkala' itu supaya kabalosan kamatay saga anak si Jerub-Ba'al pitumpū' hekana, ya bay pinapatay e' danakan sigām si Abimelek. Jari katungbasan si Abimelek maka saga a'a Sekem ya bay anabangan iya amono' saga dau-ranakanna. ²⁵ Pagka in a'a Sekem mbal na

angaku pinagbaya'an e' si Abimelek, aniya' min sigām pehē' ni kabūd-būran angahapa' maka angalangpasan sasuku palabay minna'an. Sagō' tapata'u si Abimelek ma pasalan itu-i.

²⁶ Na, aniya' a'a niōnan si Ga'al, anak si Ebed, wa'i papinda ni Sekem, beya' isab maka saga danakanna l'lla, ati pangandolan iya e' saga a'a maina'an. ²⁷ Ta'abut pa'in musim pagk'ttu' buwa' anggul, pehē' na saga a'a Sekem ni kabun sigām, ati pin'gga' buwa' anggul nihinang binu. Pagubus, bay sigām amaniya' paglami-lami ma langgal tuhan-tuhan sigām. Sabu sigām magkakan maka maginum, sinapdahan e' sigām si Abimelek. ²⁸ Yuk si Ga'al anak si Ebed, "Sai sa si Abimelek, ya angka kitam a'a Sekem itu subay magpatireyo' ma iya? Bang aku mbal asā', in iya hal anak si Jerub-Ba'al, maka si Sebol ya pangandolanna. Ya patut subay paghinanganbi si Hamor, ya pangkatanbi saga a'a Sekem. ²⁹ Bang sadja saga a'a itu bay kapagbaya'anku, tantu pala'anku si Abimelek. Ya pah'lingku ma iya, 'Pasakapun saga a'anu magbobono' bo' kitam makapagatu!' "

³⁰ Na, kahaka'an pa'in si Sebol ya gubnul ma da'ira inān pasal bay pah'ling si Ga'al anak si Ebed he', akagit sidda atayna. ³¹ Jari aniya' sosoho'an pinapehē' e'na ni si Abimelek ma dalam aniya' makata'u. Yuk lapalna, "Si Ga'al maka saga danakanna l'lla bay papinda pi'itu ni Sekem ati sinūg-sūgan saga a'a angatuhan ka'a. ³² Angka ma sangom itu, ka'a maka saga a'anu subay pi'itu patapuk ma kaparangan, ³³ ati pagk'llat mata llaw, palanjal kam angandugpak

ni da'ira. Makaluwas pa'in si Ga'al maka saga a'ana magbobono' angatuhan ka'am, hinangun na bang ai kabaya'annu."

³⁴ Angkanna, pagsangom pa'in, palanjala na si Abimelek maka kamemon saga sundaluna patapuk ma kasekotan da'ira Sekem. Mpat heka tumpukan sigām. ³⁵ Na, wa'i si Ga'al itu an'ngge ma luwasan lawang ya pagsōran ni da'ira, salta' si Abimelek maka saga sundaluna paluwas min patapukan sigām. ³⁶ Ta'nda' pa'in sigām e' si Ga'al, jari yukna ni si Sebol, "Nda'un ba, aniya' saga a'a palūd min saga puttuk būd inān."

Yuk sambung si Sebol, "Asā' ka, tuwan, lambung būd ko' ilu, ngga'i ka a'a."

³⁷ Saguwā' ah'lling pabalik si Ga'al, "Nda'un ba, aniya' to'ongan saga a'a palūd min kabūd-būran. Maka aniya' tumpukan dakayu' lum'ngngan tudju pi'itu min po'on kayu ya niōnan kayu saga magpuputika'."

³⁸ Ah'lling si Sebol ma si Ga'al, yuk-i, "Abowa' pahāp ka'a ilu! Bay pagtunggingannu si Abimelek pagga yuknu, 'Sai sa si Abimelek ya angkan kitam subay magpatireyo' ma iya?' Ilu na saga a'a ya bay pareyo'-deyo'nu. Na, paluwas na ka pehē' angatuhan sigām!"

³⁹ Jari palanjala si Ga'al amowa saga a'a Sekem magbono' maka disi Abimelek. ⁴⁰ Niapas sigām e' si Abimelek sampay ni lawang da'ira ati aheka sigām abugtang. ⁴¹ Manjari pahanti' si Abimelek ma lahat Aruma, bo' arapun si Ga'al maka saga danakanna l'lla bay tin'ggal e' si Sebol min da'ira Sekem.

⁴² Pag'lllaw dakayu' pa'in, kahaka'an si Abimelek in saga a'a Sekem magluwasan na ni kahuma-huma'an. ⁴³ Angkan iya bay amowa saga a'ana magbahagi' t'llu tumpukan. Sinō' sigām patapuk ma t'ngnga' huma bo' nihapa'an saga a'a Sekem. Sakali pag'nda' si Abimelek aniya' a'a paluwas min da'ira, magtūy iya patanam amono'. ⁴⁴ Magdai'-dai' iya maka dakayu' tumpukan sundaluna ni lawang da'ira bo' kajagahan labayan pagsōd-luwasan. In duwa tumpukan kasehe' wa'i angandugpak ni saga a'a Sekem ya ma kahuma-huma'an, ati nilaglag kamemon. ⁴⁵ Magbono' na pa'in sigām sampay ni kakohapan, jari kalongkohan da'ira Sekem e' disi Abimelek. Pinapatay saga a'ana kamemon, nilubu kaluma'anna, maka sinabulakan asin.

⁴⁶ Makata'u pa'in saga pagnakura'an ya ma pamantawan ma Sekem pasal pakaradja'an itu, magtūy sigām pehē' ni langgal Ba'al-Berit bo' patapuk ma kuta'na ahogot. ⁴⁷ Kahaka'an pa'in si Abimelek pasal kapehē' saga nakura', ⁴⁸ magtukaran iya maka saga a'ana ni būd Salmon. Pagmaina'an pa'in, angā' iya kapa pamōngna saga sanga kayu bo' tinanggung e'na. Bay soho'na isāb saga a'ana anengoran iya, yuk-i, "Pakasay kam! Beya'inbi hinangku!" ⁴⁹ Manjari aniya' sanga kayu pinōng e' kamemon saga sundalu inān. Magpameya' sigām ma si Abimelek ati pinabangkat ba'anan sanga kayu inān ma sakalibut lugal ya patapukan saga a'a Sekem. Tabangkat pa'in, pinarokot na ati magpatayan saga a'a ma deyom pamantawan he'. Dangibu

heka a'a d'nda-l'lla bay amatay.

⁵⁰ Pagubus ina'an, palanjal disi Abimelek ni kauman Tebe bo' nilibut e' sigām. Jari taga'os lahat inān. ⁵¹ Saguwā' aniya' pamantawan apagon ma deyom da'ira inān, ati maglahian pehē' kamemon saga a'a Tebe, kal'llahan maka kar'ndahan. Tinambol e' sigām pahogot bo' yampa pariyata' ni karatagan atop. ⁵² Jari pehē' si Abimelek ni pamantawan bang kalu tarugpak e'na. Sagō' makasekot pa'in iya ni pasōran pamantawan bo' angandokot api panunu' saga a'a ma deyom, ⁵³ aniya' d'nda bay angahūg batu gilingan, landu' abuhat. Taluwa' kōk si Abimelek ati am'kka' peya'-peya' kōkna.

⁵⁴ Magtūy linganna sehe'na ya magbobowa pakokosna, yuk-i, "Pakasay ka angahublut kalisnu angandugsu'an aku, bo' mbal tapagsulisuli e' a'a, 'In si Abimelek bay pinapatay e' d'nda.' " Jari nirugsu'an iya e' sosoho'anna, pinalatus parambila', angkan iya amatay. ⁵⁵ Tanda' pa'in e' saga a'a Isra'il in si Abimelek amatay na, magpole'an na sigām.

⁵⁶ Minnē' katungbasan e' Tuhan si Abimelek ma kala'atan ya bay hinangna ma mma'na, pagka tapapatay e'na dauranakanna l'lla pitumpū' puhu'. ⁵⁷ Katungbasan isāb saga a'a Sekem ma pasal kala'atan ya bay tahinang sigām. Hatina papelleng ni sigām ya bay sapda si Jotam anak si Jerub-Ba'al.

10

Si Tola

¹ Na, awapat pa'in si Abimelek, aniya' l'lla niōnan si Tola pas'le' angalappas bangsa Isra'il. Si Tola itu anak si Puwa, ya Puwa bay anak si Dodo, min panubu' si Issakar. Pat'nna' iya ma kaluma'an Samir ma kabūd-būran Epra'im. ² Saga duwampū' ka t'lluntahun t'ggol si Tola magmakōk ma bangsa Isra'il. Pagpatayna pa'in, kinubul iya ma Samir.

Si Ja'ir

³ Ya pasunu' ni si Tola si Ja'ir a'a Giliyad. Duwampū' ka duwantahun kapagmakōkna ma bangsa Isra'il. ⁴ Taga-anak iya l'lla t'llumpū' puhu', ya pakura' ma t'llumpū' kura'. Kapa-gagihan e' sigām t'llumpū' heka da'ira ma lahat Giliyad, ya pinagōnan Kakauman si Ja'ir sampay ni kabuwattina'anan. ⁵ Amatay pa'in si Ja'ir, kinubul iya ma Kamun.

Si Jepta

⁶ Pabalik na isāb saga bangsa Isra'il maghinang kala'atan ya landu' asammal ma pang'nda' si Yawe. Sinumba e' sigām saga tuhan-tuhan Ba'al maka Astoret, maka ba'anan tuhan-tuhan ya tina'at e' bangsa Aram, bangsa Sidun, bangsa Mowab, maka bangsa Pilistin. Kataikutan e' sigām si Yawe ya Tuhan sigām, mbal na magta'at ma iya, ⁷ angkan akagit atayna ma sigām. Sinōngan sigām e'na ni ga'osan bangsa Pilistin maka bangsa Ammon, ⁸ ya angala'ug maka amis-soko' ma tahun ina'an. Sangpū' ka waluntahun ya pamissoko' saga bangsa inān ma bangsa Isra'il ya pat'nna' ma lahat Giliyad. Ina'an sigām ma dambila' sapa' Jordan tampal ni sobangan, ma

paglahat bangsa Ammon. ⁹ Na, pauntas isāb saga sundalu bangsa Ammon ni dambila' sapa' Jordan tampal ni s'ddopan bo' magbono' maka bangsa Yuda, bangsa Benjamin maka bangsa Epra'im. Jari katiksa'an makalandu' in kamemon bangsa Isra'il. ¹⁰ Pagka buwattē', parahing sigām ni PANGHŪ'-Yawe, yuk-i, "Bay kami makarusa ni ka'a. Bay kami pataikut min ka'a ya pagtuhanan kami bo' maghinang ni saga tuhan-tuhan Ba'al."

¹¹ Anambung PANGHŪ', yukna, "Bay sa kam liyusanku min komkoman saga bangsa Misil, Amor, Ammon, Pilistin, ¹² Sidun, Amalek maka Ma'on. Bay kam parahing ni aku mikitabang waktu kapamissoko' saga bangsa inān ma ka'am, ati talappas kam e'ku. ¹³ Saguwā' minsan na, ilu na isāb kam pataikut min aku bo' maghinang ni saga tuhan-tuhan saddī, angkan mbal na aku bilahi angalappas ka'am pabīng. ¹⁴ Pehē' kam parahing ni saga tuhan-tuhan ya tapene'bi. Mikilappas kam ma sigām bang kam ma deyom kasigpitan!"

¹⁵ Saguwā' anganujung na pa'in saga bangsa Isra'il ni PANGHŪ', yuk-i, "Bay kami makarusa. Hinangun ai-ai ya patut kat'kkahan kami, saguwā', ndū', ma waktu itu lappasun kami."

¹⁶ Magtūy ni'bbahan e' bangsa Isra'il saga tuhan-tuhan bangsa liyu bo' angisbat si Yawe, ati mbal kasandalanna kasukkalan sigām.

¹⁷ Na ma waktu inan, bay na pasakap ba'anan sundalu bangsa Ammon bo' magpustu ma Giliyad. Jari ina'an isāb bangsa Isra'il magtipun maka magpustu ma lahat Mispa. ¹⁸ Sakali maka-

pah'lling saga pagnakura'an a'a Giliyad, yuk-i, "Sai-sai makarahū amono' saga a'a Ammon, iya na ya magmakōk ma kamemon maglalahat ma Giliyad itu."

11

¹ Na aniya' a'a Giliyad, ōnna si Jepta, dakayu' magbobono' landu' aesog. Mma'na si Giliyad, ina'na d'nda pinagtatambahan. ² Aniya' isab saga anak si Giliyad l'lla min h'ndana po'on. Jari asangpot pa'in saga kasehe'an anakna, tin'ggal e' sigām si Jepta. Yuk sigām ma iya, "Mbal ka makahampit pusaka' min matto'a kami, sabab anak ka min saddī ina'." ³ Angkan alahi si Jepta min saga danakanna bo' pat'nna' ma lahat Tōb, ati aniya' ba'anana a'a bula'ug-bula'ug bay pabeya' ma iya.

⁴ Palabay pa'in waktu, pagka angandugpak na bangsa Ammon ni bangsa Isra'il, ⁵ pehē' saga pagmatto'ahan Giliyad ni lahat Tōb bo' angā' si Jepta. ⁶ Yuk sigām ma iya, "Dai' ka, ka'a ya magnakura'an kami bo' ka'atuhan bangsa Ammon."

⁷ Anambung si Jepta ni sigām, yukna, "Ngga'i bahā' ka'am ya bay ab'nsihan aku maka an'ggal aku min okoman mma'ku? Angay aku pangamu'anbi tabang buwattina'an pagka kam ma deyom kasigpitan na?"

⁸ Jari makapah'lling ma iya saga pagmatto'ahan Giliyad, yuk-i, "Aho' b'nnal, sagō' itiya' kami angamu' tabang ni ka'a mā buwattina'an. Gapi'in kami bo' kitam maka'atu ma bangsa Ammon. Jari ka'a na

ya magnakura'an kamemon saga maglalahat ma Giliyad."

⁹ Yuk sambung si Jepta, "Bang aku saupama bowabi angatuhan bangsa Ammon, bo' aku pinara'ug e' PANGHŪ'-Yawe, pagnakura'anbi to'ongan bahā' aku?"

¹⁰ Yuk sambung saga pagmatto'ahan inān, "Si Yawe ya saksi'tam, beya' kami to'ongan bang ai panoho'annu." ¹¹ Angkanna ameya' na si Jepta ma saga pagmatto'ahan Giliyad inān bo' tahinang pagmakōkan maka pagnakura'an sigām. Ma Mispa pa'in sigām, binalikan e' si Jepta ma matahan PANGHŪ'-Yawe kamemon bay pah'lingna ma saga a'a Giliyad.

¹² Pagubus, aniya' saga a'a sinoho' e' si Jepta amowa lapal ni sultan bangsa Ammon, yuk-i, "Ai po'on-sababna ya angka dugpakbi lahat kami?"

¹³ Yuk sambung sultan inān ni saga sosoho'an si Jepta, "Ma waktu bay kala'an bangsa Isra'il min lahat Misil, ta'agaw e' sigām tana'ku tinagna'an min sapa' Arnon ni sapa' Jabbok, sampay isāb ni bihing sapa' Jordan. Angka yukku ma ka'am, pabalikunbi tana' inān ni aku ma halaman palsagga'an."

¹⁴ Jari pinabing pehē' saga sosoho'an si Jepta, sinō' amowa lapalna dakayu' itu ni sultan bangsa Ammon. ¹⁵ Yuk-i, "Ya itu pangallam si Jepta: In bangsa Isra'il halaman bay angagaw tana' bangsa Mowab atawa bangsa Ammon. ¹⁶ Ma waktu kala'an sigām min lahat Misil, in bangsa Isra'il bay at'kka ni Tahik Keyat labay min lahat paslangan, bo' pasampay isāb ni lahat Kades. ¹⁷ Ma

Kades pa'in, aniya' sosoho'an bay pinapehē' e' bangsa Isra'il ni sultan bangsa Edom ama'id min iya bang pa'in dūlanna sigām palabay min lahatna. Saguwā' dalam sigām bay kinale e' sultan Edom e'. Damikiyanna isāb in sultan bangsa Mowab, mbal amarūl. Angkan bay pat'ttog saga a'a Isra'il ma Kades.

¹⁸ “Pagubus, pauntas na sigām minnē' labay min paslangan. Nilibut e' sigām lahat Edom maka bihing Mowab tampal ni sobangan. Ta'abut pa'in sapa' Arnon, magpustu sigām ma dambila'na. Dalam sigām bay palintas pabalik ni dambila' sapa' bo' pasōd ni lahat Mowab.

¹⁹ Na, maina'an pa'in saga a'a Isra'il ma sapa' Arnon, aniya' saga sosoho'an pinapehē' e' sigām ni si Sihon ya sultan bangsa Amor. Hesbon ya lahat pagsultananna. Jari ama'id min iya saga sosoho'an bangsa Isra'il e', yuk-i, ‘Tuan sultan, bang makajari, tugutin kami palabay min lahatbi tudju ni lahat kami.’ ²⁰ Sagō' mbal bilahi si Sihon sabab mbal angandol ma saga a'a Isra'il. Gom pa'in pinatimuk e'na ma lahat Jahas kamemon saga a'ana magbono' bo' angandugpak bangsa Isra'il. ²¹ Malainkan si Yawe, ya pagtuhanan bangsa Isra'il, bay amara'ug sigām min si Sihon maka saga a'ana. Ta'agaw e' saga a'a Isra'il tana' saga a'a Amor ma lahat inān. ²² Kalongkohan e' sigām tana' Amor kamemon, tinagna'an min sapa' Arnon sampay ni sapa' Jabbok, min lahat paslangan isāb sampay ni sapa' Jordan.

²³ “Hatina,” yuk lapal si Jepta ni sultan Ammon, “si Yawe ya Tuhan bangsa Isra'il bay an'ggal bangsa Amor bo' pamuwanna lahat

sigām ni saga a'a suku'na. Jari ai kapatutnu angā' tana inān pabalik? ²⁴ Dapuhunbi pila-pila ya pamuwan ka'am e' tuhanbi si Kemos. Damikiyanna kami itu, dapu kami ai-ai bay pamuwan kami e' si Yawe ya pagtuhanan kami. ²⁵ Angay, paliyu lagi' bahā' ga'osannu min si Balak anak si Sippor, ya sultan Mowab? Aniya' bahā' bay palsagga'anna maka pagbono'anna maka bangsa Isra'il? ²⁶ Aniya' na t'llu hatas tahun ya t'ggol kat'nna' saga bangsa Isra'il ma Hesbon, ma Arower maka ma kaluma'an ma jad-jahanna, beya' isāb saga kauman ma bihing sapa' Arnon. Angay dalam bay bawi'bi paltana'anbi ma deyum t'llu hatas tahun e'? ²⁷ Dalam aniya' kasā'anku ma ka'am, saguwā' ka'am ya makasā' ma aku ma pamowabi magbono'. Pasalassayta palkala' itu ma si Yawe ya Maghuhukum, ati iya ya amene' bang sai taga-kapatut, ka'am ka bangsa Ammon atawa kami bangsa Isra'il." ²⁸ Saguwā' in sultan Ammon mbal angasip ma lapal ya bay pinabeya'an iya e' si Jepta.

²⁹ Jari patongod Rū Yawe ma si Jepta ati pauntas iya min lahat Giliyad maka Manasse, bo' palabay isāb min Mispa-Giliyad. Palanjai iya minnē' bo' angatuhan bangsa Ammon. ³⁰ Pagubus, anganajal si Jepta ni PANGHŪ'-Yawe, yukna, "Ya Tuhan, bang tugutannu in bangsa Ammon ni komkomanku, ³¹ ya itu pagnajalku, 'Sai-sai paluwas dahū min luma'ku anampang bang aku amole' na min panganda'ugku min bangsa Ammon, pamasuku'ku du ni ka'a. Tunu'ku isāb pagkulban ni ka'a.' "

³² Na, pehē' na si Jepta magbono' maka bangsa Ammon ati pinara'ug iya e' PANGHŪ'-Yawe. ³³ Taligis e' si Jepta duwampū' kaumana ya paglahatan bangsa Ammon, tinagna'an min Arower sampay ni kasekotan lahat Minnit. Ta'abut isāb lahat Abel-Keramim, tara'ug e' bangsa Isra'il bangsa Ammon ati halam na ga'osan sigām.

³⁴ Na, makapole' pa'in si Jepta ni pat'nna'anna ma Mispa, anakna d'nda ya paluwas anampang iya, maka he'na angigal maka angandapu' tambul-tambulna. Anakna tunggalan ko' inān. Halam aniya' anak si Jepta saddī min iya, d'nda ka atawa l'lla. ³⁵ Pag'nda' pa'in si Jepta ma anakna itu, magtūy gese'na badju'na. Maglemong iya, yukna, "Allō! Anakku! Arung, asukkal aku ma pasalannu sabab aniya' najalku ni PANGHŪ'-Yawe mbal kapindahanku."

³⁶ Ya sambung anakna, "Mma', pagka ka bay makajanji' ni si Yawe, hinangun ma aku buwat bay tanajalnu. Sabab bay ka pinara'ug e'na min bantanu bangsa Ammon. ³⁷ Na mma', aniya' sadja amu'ku ni ka'a, bang pa'in aku dūlannu angalunsulan kabūd-būran ma deyom duwambulan. Pehē' aku magdukka maka saga panonku d'nda sabab aku itu mbal na makapagh'lla."

³⁸ Yuk si Jepta, "Aho' arūng, pehē' na ka." Angkan pinasagaran iya ma deyom duwambulan. Magbeya' iya maka saga bagayna kabudjangan angalunsul ma kabūd-būran. Magdukka na pa'in sigām sabab mbal na iya makapagh'lla.

³⁹ Palabay pa'in duwambulan e', pabalik iya ni mma'na ati bineya' e' si Jepta bay najalna. Budjang lagi' iya.

Ya itu po'on-sababan pangaddatan bangsa Isra'il itu: ⁴⁰ tahun ni tahun in kabudjangan bangsa Isra'il maglunsulan ma deya ma deyom mpat llaw pangentoman sigām ma bay pat'kka ni anak si Jepta a'a min lahat Giliyad.

12

Si Jepta maka Bangsa Epra'im

¹ Na, pinatimuk e' panubu' si Epra'im saga a'a sigām magbobono' bo' pauntas tudju ni lahat Sapon. Aniya' lapal pinabeya' e' sigām ni si Jepta, yuk-i, "Angay ka halaman bay mikitabang ma kami, waktu kapehē'bi magbobono' maka bangsa Ammon? Tunu' kami luma'nu sampay ka'am magtautai'-anak."

² Ya sambung si Jepta, "Bay na kam palin-gananku tagna' kapagsagga' kami maka bangsa Ammon e', saguwā' halaman kami bay gapi'bi angatu ma sigām. ³ Pagta'uku in ka'am mbal du anabang, bay panūkku ka'llumku angatuhan bangsa Ammon ma halaman aniya' pagapi'. Ati min kahandak si Yawe bay aku anganda'ug. Jari angay gi' kam pi'itu buwattina'an amowa aku magbono'?"

⁴ Magtūy pinatimuk e' si Jepta saga a'a Giliyad bo' magbobono' maka panubu' si Epra'im, ati anganda'ug disi Jepta. Minnē' kabalosan saga a'a Epra'im ma bay pagsambatan sigām, ya yuk-i, "Ē, ka'am saga a'a Giliyad, halaman

aniya' pūsbi, sapantun kam s'ggit tinimanan e' pagkahibi panubu' Epra'im maka Manasse." ⁵ Kapagbaya'an e' a'a Giliyad kababawan sapa' Jordan, ya palabayan tudju ni lahat Epra'im. Jari bang aniya' a'a Epra'im bay min pagbono'an at'kka ni sapa' he', bo' mikipalintas parambila', tinilaw iya e' saga a'a Giliyad, yuk-i, "Panubu' si Epra'im ka bahā'?" Bang yukna "Ngga'i ka," ⁶ na, sinulayan iya e' saga a'a Giliyad. Sinō' iya angabtang "Syibolet." Sagō' bang a'a inān mbal makakabtang pabontol ati yukna "Sibolet," magtūy iya sinaggaw e' a'a Giliyad bo' pinapatay ma atag sapa' Jordan. Mpatpū' ka duwangibu heka panubu' Epra'im ya bay tapapatay ma waktu pagbono' he'.

⁷ Nnom tahun ya t'ggol si Jepta magnakura'an bangsa Isra'il. Amatay pa'in iya, kinubul iya ma atag kaluma'anna ma lahat Giliyad.

Si Ibsan, si Elon maka si Abdon

⁸ Manjari, si Ibsan a'a Betlehem ya pasunu' magnakura'an bangsa Isra'il. ⁹ Taga-anak iya l'lla t'llumpū' puhu', maka t'llumpū' isab anakna d'nda. Pinah'lla'an e'na saga anakna d'nda ni panubu' saddī. Damikiyanna saga anakna l'lla, bay ningā'an d'nda min panubu' saddī pamah'nda sigām. Pituntahun ya t'ggol si Ibsan magnakura' ma bangsa Isra'il. ¹⁰ Amatay pa'in iya, kinubul iya ma Betlehem.

¹¹ Si Elon panubu' Sibulun ya paganti' min si Ibsan magnakura' ma bangsa Isra'il. Sangpū' tahun ya t'ggol kapagnakura'na. ¹² Amatay pa'in si Elon, kinubul iya ma Ayjalon ma lahat Sibulun.

13 Amatay pa'in si Elon, si Abdon anak si Hellel, a'a min Piratun, ya paganti' magnakura'an bangsa Isra'il. 14 Taga-anak iya l'lla mpatpū' hekana, maka mpu l'lla t'llumpū' hekana. In sigām pitumpū' puhu' itu bay ameya' pakaniya-pakaniya ma kura'. Waluntahun ya t'ggol kapagnakura' si Elon ma bangsa Isra'il. 15 Jari amatay pa'in iya, kinubul iya ma Piratun-Epra'im, ma kabūran ya paglahatan saga bangsa Amalek.

13

Kapaganak ma si Samson

1 Pabalik na isab saga a'a Isra'il maghinang kala'atan ya landu' asammal ma pang'nda' PANGHŪ'-Yawe, angka sigām tugutanna ni komkoman bangsa Pilistin ma deyom mpatpū' tahun. 2 Na, aniya' a'a Sora niōnan si Manowa, min panubu' si Dān. Taga-h'nda iya mbal maka'anak. 3 Sakali magpa'nda' ni d'nda itu mala'ikat si Yawe bo' ah'lling, yukna, "Ka'a ilu, minsan ka halam bay maka'anak, angiram du ka bo' ka anganak l'lla. 4 Ya pangamayngamayku ma ka'a, da'a ka anginum binu atawa ai-ai makalango. Da'a ka amangan isab saga pagkakan ya mbal tahalal, 5 sabab angiram du ka maka anganak ka l'lla. Bu'unna ilu subay mbal ginuntingan sabab Nasiri* iya, a'a pinasuku' ni Tuhan min llaw kapaganak ma iya. Tinagna'an e'na kapangalappas bangsa Isra'il min komkoman bangsa Pilistin."

* 13:5 13:5 'Nasiri' hatina 'a'a bay panukbal ma Tuhan'

⁶ Jari pehē' na d'nda angahaka ni h'llana, yuk-i, "Aniya' sosoho'an Tuhan bay magpa'nda' ni aku. Ya pangluwahanna sali' mala'ikat Tuhan, makatāw-tāw. Dalam iya bay tatilawku bang m'ningga, maka dalam iya bay angōnan di-na. ⁷ Saguwā' ya llingna ma aku, 'Angiram du ka maka anganak ka l'lla.' Sinō' aku da'a aninum binu atawa ai-ai makalango, maka sinō' da'a amangan pagkakan mbal tahalal, sabab in onde' itu Nasiri, pinasaddi min kasehe'an bo' ma Tuhan sadja min llaw kapaganak ma iya sampay ni waktu kamatayna."

⁸ Sakali angamu'-ngamu' si Manowa ni PANGHŪ', yukna, "Bang pa'in tugutannu a'a Tuhan pabing pi'itu amandu'an kami supaya kami ata'u pasal pangayuput onde' ya song nianakan."

⁹ Na, kinale si Manowa e' Tuhan ati pabalik mala'ikatna bo' panyata' ni d'nda hinabuna maghinang ma huma. Sagō' dalam maina'an h'llana, ¹⁰ angkan iya magdai'-dai' pehē' angahaka. Yukna, "Itiya' l'lla ya bay magpa'nda' ni aku llaw he'-i."

¹¹ Pagubus, pabuhat si Manowa bo' paturul ni h'ndana. Pagskotna pa'in ni a'a inān, yukna, "Ka'a bahā' ya bay amowa magbissala ma h'ndaku?"

"Aho', aku," yukna.

¹² Atilaw gi' si Manowa, yuk-i, "Bang atuman na ya pangallamnu, ai na pa'in saga hatulan panunuran kami ma onde' itu ma kapaga'ana?"

¹³ Yuk sambung mala'ikat Yawe, "Subay bineya' kamemon ya bay pah'llingku ma

h'ndanu. ¹⁴ Subay iya mbal amangan ai-ai ta'ā' min tinanom anggul, subay mbal anginum binu atawa inuman ai-ai makalango, maka subay mbal amangan ai-ai ya mbal halal. Wajib bineya' e'na kamemon bay panoho'anku ma iya."

¹⁵ Yuk si Manowa ni mala'ikat, "Bang manjari, da'a gi' ka ala'an. Angadjal lagi' kami dakayu' anak kambing bo' aniya' kakannu."

¹⁶ Yuk sambung mala'ikat inān, "Minsan aku taggahanbi, mbal aku amangan pagkakanbi. Sagō' bang kam anakap pagkulban tinunu', na, tukbalinbi ni si Yawe." (Halam tasayu e' si Manowa in a'a inān mala'ikat si Yawe.)

¹⁷ Atilaw isab si Manowa ni mala'ikat, yukna, "Sai ōnnu? Sabab bilahi kami amaheya ka'a bang tatuman na ya bay pangallamnu ilu."

¹⁸ Yuk sambungna, "Angay tilawnu ōnku? Mbal to'ongan tahati e' manusiya'." ¹⁹ Pagubus, bay angā' si Manowa dakayu' anak kambing, beya' isab maka tutukbalan tirigu, ati sinumbali' e'na ma diyata' batu pangahulmatna ni PANGHŪ'-Yawe. Pataggaha', aniya' hinang makainu-inu tahinang e' PANGHŪ' sabu ang'nda' si Manowa maka h'ndana. ²⁰ Aniya' api pasuleyab min pagtutukbalan inān tudju ni diyata' langit. Pasalta', in mala'ikat si Yawe ameya' pa'angkat. Pag'nda' si Manowa maka h'nda, magtūy sigā pasujud. ²¹ Pagka mala'ikat inān halam na magpa'nda' pabalik ni sigā maglakibini, minnē' tata'u e' si Manowa mala'ikat Yawe ko' inān.

²² Ah'lling si Manowa ni h'ndana, yukna, “Am-atay ko' kita itu, sabab ta'nda'ta Tuhan!”

²³ Saguwā' anambung h'ndana, “Bang bay aniya' niyat PANGHŪ' amapatay kita, mbal tinaima' tutukbalan susumbali'an maka tirigu ya bay ungsuranta ni iya. Mbal kita bay pina'nda'an saga pakaradja'an itu, maka mbal bay nihaka'an pasal maksudna.” ²⁴ Pagubus, in d'nda itu bay anganak l'lla, ati Samson ya pangōnna ma iya. Pasulig na pa'in onde' inān maka taptap binarakatan e' PANGHŪ'-Yawe. ²⁵ Anagna' isab Rū Yawe pahōp ma iya hinabuna ma kauman Mahane-Dān, ya ma llot Sora maka Esta'ol.

14

Pagh'nda si Samson

¹ Asangpot pa'in si Samson, pehē' iya ni kaum Timna ati aniya' budjang bangsa Pilistin ta'nda'na maina'an. ² Pagpole'na, angahaka iya ni ina'-mma'na, yukna, “Maka'nda' aku budjang Pilistin ma Timna. Pah'nda'unbi aku ma iya.”

³ Yuk sambung matto'ana, “Angay, Otō'? Halam bahā' aniya' d'nda ahāp min kakampunganta atawa min pagkahitam bangsa Isra'il? Angay gi' ka subay magh'nda'an bangsa Pilistin, bangsa kapil lagi?”

Saguwā' angalogos si Samson ma mma'na, yuk-i, “Ngā'in aku, mma', sabab iya ya kabaya'anku.” ⁴ (Halam kinata'uwan e' matto'a si Samson in baya'na itu min kahandak si Yawe asal, supaya aniya' pagsababan pangatu bangsa

Isra'il ma bangsa Pilistin, sabab saga Pilistin ya magparintahan bangsa Isra'il ma waktu ina'an.)

⁵ Dakayu' llaw, pehē' si Samson ni Timna magbeya' maka ina'-mma'na. Sabu sigām pasekot ni pagtanoman anggul ma atag kauman inan, pataggaha' aniya' halimaw amanggohong* parugpak ni si Samson. ⁶ Manjari pahōp Rū Yawe ni si Samson amuwanan iya kosog, angkan tas'kkatna halimaw itu maka tanganna, buwat pan'kkatna kambing abata'. Saguwā' dalam bay tahaka pakaradja'an itu ni mma'na atawa ina'na. ⁷ Pagubus, palanjal iya ni Timna anuli-nulihan d'nda he', maka pasōng gom pa'in baya'na ma iya.

⁸ Palabay pa'in daka pilang'llaw, pabalik na si Samson ni Timna bo' angawinan d'nda he'. Ma labayan lagi', pasiha' iya ang'nda' ni bangkay halimaw. Pag'nda'na, na, angulatap e' ba'anan buwani maka aniya' isab gula'. ⁹ Niakup gula' itu e' si Samson bo' kinakan e'na ma pal'ngnganan. Binuwanan isab saga matto'ana, maka ya du sigā bay amangan. Saguwā' dalam sigā bay haka'anna in gula' buwani inān bay ningā' min bangkay halimaw.

¹⁰ Sakali itu, pehē' na mma' si Samson ni luma' d'nda. Aniya' isab paglami-lami pinaniya' e' si Samson sabab ya na addat sigām bang l'lla song kinawin. ¹¹ Pagt'kka si Samson, pinasehe'an iya t'llumpū' l'lla Pilistin.

* **14:5** 14:5 Amanggohong: lling halimaw landu' atanog, bang song angandugpak ni hayop atawa a'a.

¹² Yuk si Samson ni saga a'a itu, “Aniya' pamatokodku ma ka'am. Bang tatokodbi ma deyom pitung'llaw ya paglami-lami itu, buwananta kam t'llumpū' heka kakana' ahāp maka t'llumpū' pangampu'an s'mmek. ¹³ Saguwā' bang mbal tatokodbi, ka'am ya subay amuwanan aku t'llumpū' heka kakana' ahāp maka t'llumpū' pangampu'an s'mmek.”

“Na,” yuk sigām, “pē'un. Bilahi kami akale tokod-tokodnu ilu.”

¹⁴ Ah'lling si Samson, yuk-i,

“Min sattuwa magtatanggal, aniya' pagkakan.

Min sattuwa akosog, aniya' kamamisan.”

Jari dalam tatokod e' saga a'a itu ma deyom t'llung'llaw.

¹⁵ Ta'abut pa'in ka'mpat llawna, ah'lling sigām ni h'nda si Samson, yuk-i, “Pipitin h'llanu an-gahaka'an kami pasal tokod-tokod ilu bang ai kataluwa'anna. Bang ka mbal, tunu' kami kam kamemon ya ma okoman mma'nu. Bay bahā' kami abbitbi pi'itu supaya langpasanbi?”

¹⁶ Angka pagapus h'nda si Samson ni iya maka e'na anangis. Yukna, “Kab'nsihannu na aku! Mbal aku kalasahannu. Bay ka amatokod ma saga kampungku sagō' dalam aku haka'annu bang ai kataluwa'anna.”

Yuk sambung si Samson, “Minsan matto'aku dalam bay haka'anku, ya lagi'na bahā' ka'a?”

¹⁷ Ati anangis h'nda si Samson animpus ma deyom pitung'llaw paglami-lami. Manjari, ta'abut llaw kapitu'na, nihaka'an iya pasal tokod-tokod inān sabab sinumu na pinogos si Samson.

Angahaka isab d'nda inān ni saga kampungna pasal kataluwa'an tokod-tokod e'.

¹⁸ Na, abay kohap pa'in ma llaw kapitu'na, ah'lling ni si Samson saga a'a kauman inān, yuk-i,

“Aniya' bahā' paliyu mamisna min gula' buwani? Aniya' bahā' akosog min halimaw?”

Ah'lling si Samson ni sigām magparalilan,
 “Bang dalam bay gunabi sapi'ku d'nda pangararubi,
 mbal tatokodbi bay pamatokodku ma ka'am.”

¹⁹ Jari pahōp Rū Yawe ma si Samson ati palūd iya ni dā'ira Askelon amapatay saga kal'llahan t'llumpū' puhu'. Nihurusan e'na kapanyapan maka pan'mmek sigām bo' pamuwanna ma saga a'a ya bay makatokod he'. Magtūy iya amole' ni luma' mma'na ma masi akagit atayna. ²⁰ Ati in h'nda si Samson bay pamah'nda ma l'lla ya bay panonna ma pagkawinan.

15

Pamalos si Samson ma saga Bangsa Pilistin

¹ Mbal at'ggol, ta'abut pa'in musim pagani paitirigu, angā' si Samson dakayu' kambing abata' bo' pehē' patibaw ni h'ndana. Yukna ni mato'ana l'lla, “Pasōd gi' aku ni bilik h'ndaku.” Saguwā' mbal amarūl mma' d'nda he'.

² Yukna ni si Samson, “Pangannalku ab'nsi ka ma iya, angkan tapamah'ndaku ni bagaynu. Sagō' aniya' siyalina alingkat gi' min iya. Ngā'un iya h'nda.”

³ Yuk si Samson ni sigām, “Na, aniya' na kapatutku amalos ma ka'am bangsa Pilistin. Tantu kam mulaku.” ⁴ Jari paluwas iya minnē' anaggaw t'llu hatus heka ero' talun. Niengkotan e'na togel sigām pinaglingkit duwa. Pagubus, aniya' saga suwariyan binatang e'na pehē' ni togel ero' bay pinaglingkit e'. ⁵ Sinū'an e'na saga suwariyan inān bo' yampa pal'ppana saga ero' ni ba'anan pai-tirigu ya ma kahuma'an saga Pilistin. Jari tatunu' p'kkosan pai baha'u bay niani maka pai dalam gi' ta'ani. Tatunu' saga pagtatanoman anggul maka kabbun kayu jaitun.

⁶ Atilaw saga bangsa Pilistin, yuk-i, “Sai bay magkahinangan itu?”

Kahaka'an sigām magtūy, yuk-i, “Si Samson ya ayuwan a'a Timna inān, ma sabab in h'ndana wa'i pamah'nda ni bagayna.” Angkan pehē' saga Pilistin anunu' sampay amapatay d'nda ya bay h'nda si Samson beya' maka mma'na.

⁷ Jari ah'lling si Samson ni saga a'a bay anunu' he', yukna, “Pagga buwattē' hinangbi, mbal aku pahali sat'ggol kam mbal kabalosanku.” ⁸ Minnē' magsabil si Samson bo' angalagut saga Pilistin inān ati aheka sigām amatay. Pagubus, palūd iya minna'an bo' pat'nna' ma deyom songab batu ya niōnan Etam.

⁹ Manjari itu, pehē' saga a'a Pilistin magpustu ma lahat Yuda, bo' parugpak ni kauman Lehi. ¹⁰ Tinilaw sigām e' saga a'a bangsa Yuda, yuk-i, “Angay kami bono'bi?”

Ya sambung saga Pilistin, “Bay kami pi'itu anaggaw si Samson supaya iya kabalosan ma bay hinangna ma kami.”

11 Manjari aniya' t'llungibu kal'llahan min bangsa Yuda pehē' ni songab batu Etam bo' ah'lling ni si Samson, yuk-i, "Halam bahā' kata'uwannu in kitam pinagbaya'an asal e' bangsa Pilistin? Tantu kitam binalosan ma sabab kala'atan ya tahinangnu he'."

Anambung si Samson, yukna, "Ya tahinangku ma sigām buwat bay hinang sigām ma aku."

12 Yuk saga a'a Yuda, "Ya maksud kami pi'itu, amaggotan ka'a bo' ka ni'nde'an ni komkoman saga a'a Pilistin."

"Ā," yuk si Samson, "mikijanji' aku ma ka'am, bang pa'in aku mbal papataybi."

13 Yuk sambung sigām, "Na aho'. Hal ka saggaw kami ati ni'nde'an ni komkoman bangsa Pilistin. Mbal ka papatay kami." Jari niengkotan iya maka duwa lubid baha'u bo' binowa patukad min songab batu. 14 Asekot pa'in iya ni lahat Lehi, sinampang iya e' bangsa Pilistin maka he' sigām angolang. Sakali pahōp Rū Yawe ma si Samson amuwanan iya kosog. Ya lubid ma l'ngngonna tahinang sali' lanut bay pinasekot ni api, maka ya engkot ma tanganna magtūy ap'kkalan di-na. 15 Pagubus, aniya' tapuwa'na bokog-langal min kura' baha'u bay amatay, ati ginuna e'na pamono' saga a'a Pilistin dangibu hekana.

16 Jari angabtang si Samson, yukna,
 "Tapaggunaku bokog-langal kura'
 ati pabūd patay bantaku.
 Tapaggunaku bokog-langal kura'
 ati dangibu hekana bay papatayku."

17 Aubus pa'in pangabtangna, tinimanan e'na bokog-langal. Jari Ramat Lehi* ya pangōn a'a ma lugal inān.

18 Na, pagka sidda atoho' k'llong si Samson, pajunjung iya ni PANGHŪ'-Yawe, yukna, "Aheya da'ugan bay pamuwannu ma sosoho'annu itu. Pasagarannu bahā' aku patay bohe', bo' ta'ā' mayatku e' bangsa kapil itu?" 19 Angkan aniya' bohe' pinatubud e' Tuhan min lowang ma tana' Lehi inān. Makainum pa'in si Samson, pabalik kosogna maka akuyas na iya. Angkan tuburan bohe' inān kaōnan En Hakkore†. Ina'an masi sampay ni kabuwattituhan.

20 Duwampū' tahun ya kapagnakura' si Samson ma bangsa Isra'il, ma waktu kapagbaya' saga bangsa Pilistin.

16

Si Samson maka si Delila

1 Dakayu' llaw, pehē' si Samson ni da'ira Gasa. Aniya' d'nda pinagtambahan ta'nda'na maina'an, jari pahulid iya ni d'nda inān pagsangom. 2 Na, kahaka'an saga a'a Gasa in si Samson ina'an ma deyom da'ira. Angkan sigām bay angalibutan lugal inān ati pajaga sigām ma lawang pagluwasan da'ira sampay ni karai'-llawan. Ya yuk sigām, "Papataytam iya pagk'llat llaw."

3 Saguwā' si Samson itu dalam bay atuli pat'ggol. Papunduk iya tonga' bahangi bo' pehē' ni lawang da'ira. Binalutan e'na tambolna maka

* 15:17 15:17 'Ramat Lehi,' hatina 'Būd-būd Bokog Langal.'

† 15:19 15:19 'En Hakkore,' hatina 'Bohe' Pangajunungan.'

lusuk-lusukna maka batang-suladna, bo' nilarut e'na patighan. Pinatanggun ma bahana, ati binowa ni diyata' būd ya maganggop maka Hebron.

⁴ Palabay pa'in daka pilang'llaw, pahōp baya' si Samson ma dakayu' d'nda ya pat'nna' ma kapantayan Sorek, niōnan si Delila. ⁵ Pehē' ni si Delila saga pagnakura'an bangsa Pilistin, yuk-i, "Arung, bidjakin si Samson ilu bo' tahakana bang m'nningga pangā'anna kosogna landu' aheya. Jari ga'os kami iya bo' supaya kaengkotan pahāp maka kapagbaya'an kami na. Bang tahinangnu, tinambahan ka dangibu maka dahatus sekel* dī pilak e' kami dangan-parangan."

⁶ Angkan ah'lling si Delila ni si Samson, yukna, "Haka'in kono' aku m'nningga pangā'annu kosognu landu' aheya ilu. Bang aniya' saupama bilahi magbabaya'an ka'a, buwattingga e' sigām anaggaw ka'a bo' ka kaengkotan?"

⁷ Anambung si Samson, "Bang aku niengkotan maka pitu' engkot kuwit sapi' ya masi abase', in kosogku tahinang la'a buwat kosog-kosog kasehe'an kal'llahan."

⁸ Jari saga nakura' bangsa Pilistin inān bay amowahan si Delila pitu' engkot kuwit sapi' dalam gi' bay pina'llawan. Ginuna magtūy e'na pangengkotna ma si Samson, ⁹ salta' aniya' saga l'lla patapuk ma deyom bilik e'. Nilinganan si Samson e' si Delila, yukna, "O Samson! Itiya' na saga Pilistin anaggaw ka'a!" Sagō' saru'un-du'un du ab'kkat e'na saga engkot inān, sali' kahantang

* **16:5** 16:5 Hatina saga sangpū' ka t'llu kilu buhatna.

bannang bay pinasekot ni api. Ya kaluwassanna, dalam tata'u bang m'ningga kosog si Samson.

¹⁰ Ma waktu dakayu' ah'ling na isab si Delila ni si Samson, yuk-i, "Hal aku parupangnu sabab putingannu aku. Ndū', haka'in aku kono' bang buwattingga ka kaengkotan."

¹¹ Anambung si Samson, "Bang aniya' makaengkotan aku maka lubid baha'u dalam bay tapangengkot, in kosogku pinasali' ni kosog-kosog kasehe'an kal'llahan."

¹² Angkan angā' lubid baha'u si Delila pangengkotna si Samson. Sakali itu, sabu aniya' saga a'a patapuk ma bilik, angalingan si Delila. "O Samson, itiya' na saga Pilistin anaggaw ka'a!" Sagō' ya du, ab'kkat e'na saga lubid ma l'ngngonna sali' salban. ¹³ Jari yuk si Delila ni si Samson, "Sampay buwattina'an, masi aku parupangnu maka pagputingannu. Haka'in aku sab'nnal-b'nnal bang buwattingga ka kaengkotan?"

Ya sambung si Samson, "Bang ta'anyamnu pitu' sapiran bu'unku ni kakana' masi ma papagan panganyaman, maka bang pahogotnu maka sisipit, in kosogku tahinang buwat kosog-kosog l'lla kasehe'an." Jari itu, makatuli pa'in si Samson, niā' e' si Delila pitu' sapiran bu'unna bo' nianyam ni kakana'. ¹⁴ Pinahogot isab maka sisipit.

Angalingan pabalik si Delila, "O Samson!" yukna. "Itiya' na saga Pilistin anaggaw ka'a!" Magtūy pabungkal si Samson min pabahakanna ati nihella' e'na sisipit maka papagan panganyaman, sampay kakana'. ¹⁵ Allā, magmahi si

Delila ma si Samson, yukna, “Yuknu in aku kalasahannu, saguwā' mbal aku pangandolannu. Mint'llu na aku parupangnu, sabab halam aku pata'unu bang m'nningga ya pangā'annu kosognu aheya ilu.”¹⁶ Llaw ni llaw, buwattē' na pa'in pamogos si Delila sampay mbal na kasabalan e' si Samson.

¹⁷ Angkan nihaka e'na bang m'nningga kosogna. Yukna, “Halam to'ongan bay kaguntingan bu'unku, sabab aku itu Nasiri, a'a bay tapanukbal ni Tuhan min waktu bay kapaganak ma aku. Bang kaguntingan bu'unku, tantu pahalam kosogku, ati tahinang la'a aku buwat kosog saga kasehe'an l'lla.”

¹⁸ Na, tananam pa'in e' si Delila in pangahaka si Samson inān b'nnal, aniya' lapal pabeya'na ni pagnakura'an bangsa Pilistin, yuk-i, “Pabalik kam pi'itu min t'dda la'a, sabab tapangahakana kamemon ma aku.” Jari pabalik pehē' saga nakura' Pilistin maka e' sigām amowa pilak buwat bay janji' sigām.¹⁹ Tapatuli pa'in si Samson e' si Delila ma pa'ana, aniya' a'a soho'na angangguntingan kapitu' sapiran bu'un si Samson. Pagka buwattē', yampa tagaga e'na si Samson sabab pahalam na kosogna.²⁰ Jari angolang si Delila, “O Samson, itiya' na saga Pilistin anaggaw ka'a!” Makabati' pa'in iya, pagbā'na dai'-dai' du iya makakuyas buwat bay tagna'. Saguwā' halam tata'una in PANGHŪ' bay na ala'an min iya.

²¹ Sakali tasaggaw iya e' bangsa Pilistin ati nilugit matana bo' iya binowa ni Gasa. Niengkotan iya maka kili-kili tumbaga, ati

pinagiling iya tirigu ma deyom kalabusu.
²² Samantala' mahē' pa'in iya, inut-inut na pataha' bu'unna pabalik.

Kawapat si Samson.

²³ Jari magtimuk na saga pagnakura'an bangsa Pilistin bo' angungsud tutukbalan ni tuhan-tuhan sigām si Dagon. Maglami-lami sigām maka e' sigām magsibahat, yuk-i, "Pinara'ug kitam e' tuhantam, tinugutan bantatam ni komkomantam."

²⁴ Pag'nda' pa'in saga a'a Gasa inān ma si Samson, magtūy pinudji tuhan-tuhan sigām, yuk-i, "Pinara'ug kitam e' tuhantam, tinugutan ni ga'osantam ya a'a bay amaka'at lahattam, ya bay amapatay saga a'atam lipat-manglipat."

²⁵ Jari itu, hinabu sigām maglami-lami maka maglangohan, angolang sigām, yuk-i, "Paluwasonbi pi'itu si Samson amalasing kitam." Jari pinaluwas iya min deyom kalabusu ati nihinang paglasig-lasikan.

Pagubus pinat'ngge iya ma atag saga hāg luma'. ²⁶ Pasalta', ah'lling si Samson ni sosoho'an ya anonda' iya, yukna, "Pasekotun lagi' aku ni hāg ya panuku luma' pagtata'atan itu bo' aku makasandig." ²⁷ Na, aragsok asal luma' inān e' saga a'a l'lla-d'nda maka kamemon saga pagnakura'an bangsa Pilistin. Aniya' sigām saga t'llu ngibu puhu' ma karatagan atop inān ang'nda-ng'nda' ma kahinangan si Samson.

28 Jari angamu'-ngamu' iya ni PANGHŪ', yukna, "O Yawe, Tuhan Sangat Kawasa, entomun aku. O Tuhan, pabalikun gi' kosogku minsan hal mint'dda. Bang pa'in aku makabalos saru'un-du'un ma saga Pilistin ma bay pangalugit sigām ma duwa matakū." 29 Magtūy ni'ntanan e' si Samson duwa hāg a'aslag ya panuku luma' pagtata'atan ni Dagon inān. Binalutan e'na karuwa, tanganna kowan ma dakayu' hāg, maka tanganna gibang isab ma dakayu'. 30 Pagubus, anibahat si Samson, yukna, "Bang pa'in aku magunung amatay maka saga Pilistin itu!" Magtūy iya amuspusan kosogna bo' tinulak duwa hāg inān. Jari alubu luma' pagtata'atan e'. Talapay isāb ba'anan pagnakura'an Pilistin maka saga a'a bay maina'an. Minnē' aheka lagi' tapapatay e' si Samson ma kamatayna min bay tapapatayna ma waktu gi' kallumna.

31 Jari palūd pina'an saga danakan si Samson l'lla maka saga kakampunganna min mma', bo' angā' patayna. Binowa iya amole' ni lahatna bo' kinubul ma bay pangubulan mma'na si Manowa, ya ma llot Sora maka Esta'ol. Duwampū' tahun ya t'ggol kapagnakura' si Samson ma bangsa Isra'il.

18

Kapaglahat saga panubu' Dān ma Laish

1 Ma waktu he', dalam aniya' gi' magsultan ma bangsa Isra'il, ati ma waktu inān in panubu' Dān amiha lugal kapaglahatan e' sigām, sabab ma saga panubu' bangsa Isra'il panubu' Dān ya

halam lagi' bay makataima' pusaka'. ² Angkan in saga panubu' Dān bay amapehē' lima a'a aesog min Sora maka min Esta'ol amantingag palahatan bo' kapaglahatan e' sigām. Ya saga kal'llahan inān, ya ina'an sapantun magnakura' ma kamemon panubu' sigām. Ah'lling saga a'a inān ni sigām, "Pehē' na kam maglahat ma tana' he'." In kal'llahan inān bay pehē' ni kaburan Epra'im ati makat'kka ni luma' si Mika maka mahē' sigām bay amalabay/amapuwas sangom. ³ Asekot pa'in sigām ni luma' si Mika, tabahingaw e' sigām in lagaw/suwala subul ya panubu' Lebi, angkan tinullus itu e' sigām bo' tinilaw, "Angay ka itiya' ma itu? Sai bay anoho' ka'a pi'itu? Ai hinangnu ma lugalnu?" ⁴ Angkan angahaka subul inān ni sigām ma pasal bay tahinang si Mika ma iya maka yukna, "Bay aku ningā' e'na magimam maka maghinang ma iya." ⁵ Jari ah'lling ya kal'llahan inān ni iya, "Bang manjari panilawin lagi' ni Tuhan bo' supaya kinata'uwan bang aniya' kajatuhan kal'ngnganan kami." ⁶ Ya sambung imam ni sigām, "Da'a kam maghawal-hawal pabeya' du Tuhan ma ka'am ni papehē'anbi/kal'ngngananbi." ⁷ Puwas e' ala'an na ya lima puhu' kal'llahan inān ati makat'kka ni Laish. Tanda' e' sigām in saga a'a maina'an ahāp kat'nna' sigām, buwat saga bangsa Sidun halām aniya' anasaw sigām maka mbal a'anib. Ma sabab jukup in paglahat sigām, jayak-jayakan in kalluman sigām. Atā isab in paglahat sigām min pat'nna'an saga bangsa Sidun maka halām aniya' pasaumbibi saddī a'a min sigām. ⁸ Pagbalik pa'in sigām ni Sora maka

ni Esta'ol, tinilaw sigām he' saga pagkahi sigām, “Na ai na pa'in bay ta'nda'bi?” ⁹ Anambung saga ya lima puhu' kal'llahan inān, “Bay kami maka'nda' lahat landu' ahāp. Da'a na kam magt'ggol-t'ggol, sūng na kam anakay sigām bo' ta'agawtam in lahat e'. ¹⁰ Bang kam makapehē' maka'nda' kam saga a'a ahāp maka lahat aluha halam aniya' kulang-kabusna ya pamasuku' ma ka'am e' Tuhan.” ¹¹ Angkan ya nnom hatas kal'llahan min panubu' Dān ala'an min Sora maka Esta'ol bo' pehē' anakay. ¹² Ma pagpehē' sigām, bay sigām amat'ngge pustu asekot ni Kiriyat Jerim ma Juda. Ya angkan in lugal inān bay niōnan Manahe Dān sampay ni kabuwattina'anan. ¹³ La'an minnē' bay sigām palanjil ni lahat ma kaburan Epra'im sampay sigām makat'kka ni luma' si Mika. ¹⁴ Manjari ya lima kal'llahan ya bay angamata-mata ma lahat Laish ah'lling ni saga sehe' sigām, “Kata'uwanbi ba dakayu' saga kaluma'an maitu taga-epod maka taga-tuhan-tuhan bay nilangkopan pilak? Ma buwattina'an, kata'uwanbi na bang ai hinangtam.” ¹⁵ Aubus pa'in sigām bay magpah'lling, pehē' na sigām ni pat'nna'an subul ya panubu' Lebi ma luma' si Mika supaya anganyata' iya. ¹⁶ Manjari ya nnom hatas saga panubu' Dān bay magsakap pakokos sigām pagbono' an'ngge ma atag lawang pagsosōran. ¹⁷ Ati lima puhu' kal'llahan ya bay angispiya ma lugal inān bay pasōd ni deyom angā' ta'u-ta'u, epod maka kasehe'an kapanyapan tuhan-tuhan maka isab tuhan-tuhan bay nilangkopan pilak, saguwā' in imam maka ya nnom hatas kal'llahan maka saga

pakokos sigām pagbobono' wa'i an'ngge ma atag lawang pagsosōran. ¹⁸ Bay pa'in makasōd in saga kal'llahan inān ni deyum luma' si Mika angā' saga kapanyapan inān, tinilaw sigām e' imam, “Ai sa hinangbi ilu?” ¹⁹ Yuk sambung sigām ni imam inān, “Da'a ka asagaw! Ameya' ka ma kami, ati ka'a na ya pangaruhan kami maka imam kami. Bang ma ka'a ai ahāp, magimam ka ma panubu' Isra'il atawa magimam ka ma dakayu' luma' sadja?” ²⁰ Manjari kasulutan in imam inān. Ningā' e'na in epod, kasehe'an saga kapanyapan tuhan-tuhan maka ta'u-ta'u ati ameya' na iya ma saga a'a inān. ²¹ Ma pagla'an sigām, bay pinarahū e' sigām in saga ka'anakan sigām, kahayopan maka saga pangalta' sigām. ²² Ma halaman lagi' sigām makatā min luma' si Mika, bay pinalinganan e' si Mika ya saga kal'llahan pat'nna' ma atag luma'na supaya anurul panubu' Dān. ²³ Ma pangolang sigām angalinganan panubu' Dān makabalik itu ah'lling ni si Mika, “Angay ka ilu, ya angkan kami turulnu maka saga a'anu?” ²⁴ Yuk sambungna, “Bay ngā'bi ya saga tuhan-tuhan bay pahinangku maka in imamku ati ilu bay lahiyanbi. Ai lagi' takapin ma aku? Ati ta'u lagi' kam atilaw bang angay aku?” ²⁵ Anambung saga panubu' Dan, “Da'a na ka anugat kami bo' ka mbal minula magtai'anak e' saga kasehe'an pagsehe' kami ya apasu' pagatay sigām.” ²⁶ Angkan palanjat na pal'ngngan in saga panubu' Dān maka tatatab itu e' si Mika mbal itu ka'atuhan e' sigām, bay na hal sigām amole' pabalik. ²⁷ Manjari bay

ningā' e' sigām ya bay nihinang e' si Mika maka imamna ati bo' palanjā ni saga a'a ma Laish. Pagubus sinakay itu e' sigām binono' maka kalis bo' tinunu' in da'ira sigām. ²⁸ Halam aniya' minsan dangan bay makatabang ma sigām sabab atā pat'nna'an sigām min Sidun maka halam aniya' saddi sehe' sigām magsaumbibi. In da'ira inān wa'i ma kapantayan asekot ni Bet-Rehob. Pagubus he' bay itu pinahāp pabalik e' saga panubu' Dān ati maina'an na sigām maglahat. ²⁹ Manjari bay sinambi'an e' sigām ya ōn da'ira Laish ni ōn mbo' si Dān ya bay luwas min panubu' bangsa Isra'il. ³⁰ Pagubus maina'an pinat'ngge e' saga panubu' Dān ya saga tuhan-tuhan pagtuhanan sigām, ati si Jonatan ya anak si Gersom l'lla mpu si Musa maka saga panubu'na ya nihinang imam e' saga panubu' Dān sampay ta'abut waktu sinakay in paglahat inān. ³¹ Palanjā na pa'in sigām anumba saga tuhan-tuhan ya bay nihinang e' si Mika saguwā' in luma' pagsusumbahan ni Tuhan b'nnal wa'i ma Silo.

19

Panubu' Lebi maka H'ndana

¹ Ma waktu he' halam gi' aniya' sultan bangsa Isra'il. Manjari aniya' panubu' Lebi ya pat'nna' ma kareya-reyahan ma kaburan Epra'im bay makah'nda a'a Betlehem ya ma Juda. ² Saguwā' in d'nda inān ala'at magh'lla. Bay ang'bbahan h'llana ati amole' pabalik ni luma' mma'na ma Betlehem ya ma Juda. Palabay mpat bulan t'ggolna mahē', ³ tinurul d'nda itu he' h'llana

supaya binowa amole' pabalik. Angkan pehē' na l'lla inān magbeya' maka sosoho'anna amowa duwa kura' ariki'. Manjari makat'kka pa'in sigām pina'an binowa iya e' h'ndana ni luma' mma'na. Ati tanda' pa'in iya e' mma' h'ndana, tinaima' iya min kakōgan pangatayan mato'ana. ⁴Manjari pinogos iya e' mato'ana l'lla mbal gi' iya pinapole', angkan maina'an na iya ma mato'ana amangan, anginum maka atuli ma deyom t'llungllaw. ⁵Ta'abut ika'mpat llaw, subu-subu gi' abati' na sigām magsakap bo' iya makapole' na. Saguwā' yuk mma' h'ndana ni ayuwanna l'lla, "Amangan gi' kam bo' yampa kam pehē'." ⁶Angkan aningkō' in duwangan inān bo' sigām magbeya' amangan maka anginum. Pagubus he' ah'lling na isab mma' d'nda inān, "Bang manjari maitu gi' kam ma sangom itu ati maglami-lami kitam." ⁷Sōng pa'in iya pabuhat amole', tinaggahan iya e' mat'oana angkan bay sigām patagga ma pat'nna' maina'an ma sangom inān. ⁸Subu pa'in ma ikalima llaw na, abati' na l'lla inān supaya amole' na. Saguwā' yuk mma' d'nda inān, "Amangan gi' kam. Kohap na kam amole'." Angkanna amangan na sigām karuwangan ⁹Manjari ala'an pa'in l'lla inān magbeya' maka h'ndana maka isab sosoho'anna, ah'lling na isab in mato'ana ya mma' h'ndana, "Nda'un ba sōng na sangom. Mbal na at'ggol angal'ddom na. Maitu na kam amalabay sangom maka maglami-lami. Salung subu pak'llaw pa'in kam amole'." ¹⁰Saguwā' mbal na patagga l'lla inān amalabay sangom angkan ala'an sigām tudju ni Jebus (Awrusalam) magbeya' maka

duwa h'ndana maka duwa kura'na ariki' taga-lampik ma bukut. ¹¹ Abay kohap na sigām asekot ni Jebus, yuk sosoho'an ni nakura'na, “Guru, maitu na kitam pahanti' ma da'ira bangsa Jebus amalabay sangom.” ¹² Yuk sambungna, “Da'a. Mbal manjari kitam pahanti' ma da'ira itu sabab ya saga a'ana ngga'ika bangsa Isra'il. Palanjal kitam ni Gibeya.” ¹³ Maka yukna lagi', “Dai' na ka. Anguttam to'ongan makat'kka ni Gibeya atawa ni Rama ati mahē' kitam pahanti' amalabay sangom.” ¹⁴ Angkan palanjal sigām pal'ngngan-l'ngngan ati asekot pa'in ni Gibeya ma Benjamin, pas'ddop na mata llaw. ¹⁵ Ati mahē' sigām bay amalabay sangom. Manjari pehē' sigām aningkō' ni halaman da'ira, saguwā' hālam aniya' minsan dangan bay amaidda sigām ma sangom he'. ¹⁶ Ma sangom he' aniya' matto'a l'lla lūd bay min pagumahanna. Iya inān a'a bay min kaburan Epra'im ati ina'an na pat'nna' ma Gibeya (ya tana' panubu' Benjamin.) ¹⁷ Ta'nda' pa'in e'na ma halaman da'ira ya saga a'a liyu, tinilaw itu e' matto'a l'lla inān, “Pi'ingga kam ilu? Bay kam minningga?” ¹⁸ Yuk sambung panubu' Lebi, “Bay kami la'an min Betlehem ma Juda ati amole' na kami ni kareya-reyahan ya ma kaburan lahat Epra'im. Bay aku min Betlehem ma Juda ati ma buwattina'an amole' na aku ni luma' Tuhan. Halam aniya' minsan dangan bay amaidda kami.” ¹⁹ “Tuwan, kami itu aniya' du tinapay maka i'inuman kami maka h'ndaku beya'na in sosoho'an ku. Damikiyanna aniya' isab pahampean kami maka batang parang ya

pahampean saga kura' kami. Angkan halam aniya' kagunahan kami." ²⁰ "Manjari kam mahē' ma luma'ku." Yuk matto'a inān. "Kajukupanku kam ma ai-ai kagunahanbi. Da'a sadja kam pahanti' amalabay sangom ma halaman itu." ²¹ Angkan binowa na sigām e' matto'a inān ni luma'na ati in saga kura' sigām bay pinakan e'na. Aubus pa'in sigām bay angose'an tape' sigām, ina'an na pat'nna' kinakan maka inuman sigām. ²² Sabu sigām maglami-lami, aniya' saga a'a ala'at min da'ira inān angalibutan luma' sigām. Kinuku' in tambol e' saga a'a ala'at maka e' sigām angolang ni matto'a l'lla ya tag-dapu luma' inān, "Paluwasun ya a'a baha'u bay at'kka ni luma'nu ilu bo' kausiba'an kami." ²³ Paluwas min luma' in matto'a inān ati ah'ling ni sigām, "Da'a saga bagay. Da'a jahulaka'inbi pagga a'a itu bisitaku, da'a hinanginbi ya hinang ala'at ilu." ²⁴ "Bang kam bilahi itiya' anakku budjang maka h'nda l'lla itu. Bowaku sigām paluwas ni ka'am buwattina'an, hinangunbi na bang ai kabaya'anbi nihinang ma sigām. Saguwā' da'a hinanginbi ya hinang ala'at ilu ma l'lla itu." ²⁵ Saguwā' halam iya kinale e' saga kal'llahan inān. Angkan bay pinaluwas e' panubu' Lebi in h'ndana bo' ni'nde'an ni saga a'a inān. Pagubus, niusiba'an e' sigām ma deyom dansangom, ati pagdai'llaw pinapole' na e' sigām. ²⁶ Manjari in d'nda inān amole' na pabalik ni luma' pat'nna'an h'llana ati mahē' iya ah'bba' ma bowa' lawang luma' maka pahagtang mahē' sampay ni ka'llawan. ²⁷ Subu pa'in, pabuhat h'llana min patulian angukab lawang supaya palanjaj

na amole'. Ta'nda' e'na pahagtang h'ndana maina'an maka pa'abut gi' tanganna ni deyo' tambol. ²⁸ Ati yukna ni h'ndana inān, "Punduk na ka, pal'nggan na kita." Saguwā' dalam na anambung. Angkan niruwa' na e'na ni kura'na bo' binowa na amole'. ²⁹ Pagt'kkana pa'in ni lahatna, angā' iya laring bo' kin'llot e'na ni sangpū' karuwa bahagi' ya lo'atan baran h'ndana. Pinabeya' itu e'na kamemon ni saga panubu' bangsa Isra'il. ³⁰ Sasuku bay maka'nda' itu makapah'lling, "Sat'ggol saga bangsa Isra'il bay makaluwas min Misil, dalam lagi' aniya' bay tahinang atawa pat'kka buwattitu. Pagpikilinbi kono' itu! Nda'un kono' bo' kami haka'in bang ai hinangtam!"

20

Pagbono' Bangsa Isra'il maka Panubu' Benjamin

¹ Manjari kamemon bangsa Isra'il min lahat Dān sampay ni Be'erseba maka min lahat Giliyad magsakaum bo' magdakayu' ma Mispa ma matahan Tuhan. ² In kamemon pagnakura'an ma sakahaba' panubu' bangsa Isra'il ina'an pasakaum ni saga ummat Tuhan. Saga mpat hatu ngibu heka sundalu maka saga kalis sigām. ³ (Takale e' saga panubu' Benjamin in saga bangsa Isra'il wa'i bay patukad ni Mispa.) Jari yuk saga bangsa Isra'il, "Buwattingga bahā' bay paniya' kala'atan itu?" ⁴ Angkan yuk panubu' Lebi ya bay h'lla d'nda bay pinapatay, "Aku maka h'ndaku bay pahapit ni Gibeya ya

sakup panubu' Benjamin supaya pahanti' mahē' amalabay sangom. ⁵ Jari sangom pa'in, ya saga kal'llahan ma Gibeya bay pehē' angal-ibutan luma' pat'nna'anku arak amapatay aku. Saguwā' h'ndaku ya bay niusiba'an e' sigām jari amatay iya. ⁶ Angkan bay iya bowaku amole' ati bay pagpōng-pōngku baranna bo' bay pabeya'ku dag'llot-dag'llot ni pakaniya-kaniya panubu' bangsa Isra'il, sabab bay nihinang e' sigām ya hinang kala'atan makaiya'-iya' ma Isra'il. ⁷ Ma buwattina'an, ah'ling kam ka'am saga bangsa Isra'il bang ai ya ma pikilanbi.” ⁸ Sakali magdakayu' an'ngge kamemon in saga a'a bo' ah'ling, “Halam aniya' minsan dangan ma kitam amole'. Halam aniya' minsan dangan ma kitam amole' pabalik ni luma'na. ⁹ Na, ma buwattina'an, buwattitu ya hinangtam: Magko'ot-ko'ot kitam bang sai dahū anakay pehē' ni Gibeya. ¹⁰ Angā' kitam sangpū' kal'llahan min dahatus puhu' ma kamemon panubu' bangsa Isra'il, ati dahatus min dangibu maka dangibu isab min sangpū' ngibu puhu', bo' amatuntul ma saga pamalanja' ma sundalu. Ati bang makat'kka na in saga sundalu ni Gibeya ya sakup panubu' Benjamin, sigām ya makabuwan tungbas ma kamemon kala'atan bay tahinang e' panubu' Benjamin ma Isra'il.” ¹¹ Angkan kamemon kal'llahan Isra'il bay magtimuk magdakayu' anakay da'ira inān. ¹² Ya saga panubu' Isra'il bay amapehē' kal'llahan ni kamemon panubu' Benjamin bo' ah'ling, “Ai sa hinang kala'atan ya bay tahinang e' panubu'bi itu? ¹³ Ma

buwattina'an, nde'inbi ni kami ya kal'llahan Gibeya ya bay angahinang kala'atan itu supaya tapapatay kami ati tapahalam ma Isra'il ya kala'atan itu." Saguwā' halam bay kinale e' panubu' Benjamin ya pagkahi sigām bangsa Isra'il. ¹⁴ Gom pa'in sigām bay magdakayu' bo' pehē' ni Gibeya supaya angatu magbono' ma bangsa Isra'il. ¹⁵ Ma waktu he'-i du magtimuk sigām duwampū' maka nnom ngibu kal'llahan maka saga kalis sigām, pangangganap ma pitu' hatas kal'llahan ya bay tapene' ma saga pat'nna' ma Gibeya. ¹⁶ Ma kamemon saga sundalu inān aniya' pitu' hatas kal'llahan bay tapene' ya sakap gibang ati pakaniya-kaniya ma sigām sidda atudju amitik/amantung minsan lambahan bu'un taluwa' he' sigām. ¹⁷ Ya saga bangsa Isra'il ngga'i ka beya' ma panubu' Benjamin aniya' saga mpat hatas ngibu kal'llahan ya maka kalis sigām sidda amanday amono'. ¹⁸ In saga bangsa Isra'il wa'i patukad ni Betel bo' supaya angaru ni Tuhan. Yuk sigām, "Sai sa ma kami ya parahū anakay ni panubu' Benjamin?" Ya sambung Tuhan, "Panubu' Juda ya parahū." ¹⁹ Dakayu' llaw pagk'llat subu, in saga bangsa Isra'il wa'i pehē' magpustu asekot ni Gibeya. ²⁰ Manjari ya kal'llahan bangsa Isra'il pehē' anakay ni panubu' Benjamin maka angahapa'an sigām patanam amono' ma Gibeya. ²¹ Pagubus sikaluwasan min Gibeya ya saga panubu' Benjamin ati duwampū' karuwa ngibu heka a'a bangsa Isra'il ya bay tapapatay e' sigām ma pagbono'an ma llaw he'-i. ²² Saguwā'

ya saga bangsa Isra'il gom pa'in magmahogot pangatayan dangan maka dangan ati pabalik sigām ni atag bay pangahapa'an sigām dahū. ²³ Manjari ya saga bangsa Isra'il patukad ni Betel ati anangis ni Tuhan sampay ni kasangoman maka atilaw sigām ni Tuhan. Yuk sigām, “Pabalik lagi' bahā' kami ni pagbono'an anakay saga panubu' Benjamin ya pagkahi kami?” Ya sambung Tuhan, “Pehē' kam pabalik anakay sigām.” ²⁴ Ta'abut ikaruwa llawna, sinakay e' sigām pabalik ya saga panubu' Benjamin. ²⁵ Ma waktu inān, paluwas na isab pabalik min Gibeya ya saga panubu' Benjamin supaya amāk sigām magbono', ati sangpū' kawalu' ngibu na isab tapapatay e' sigām ma saga bangsa Isra'il. Kamemon inān taga-kalis. ²⁶ Sakali kamemon a'a panubu' bangsa Isra'il, wa'i patukad pabalik ni Betel ati mahē' sigām aningkō' anangis ni Tuhan. Ma llaw he' bay sigām amuwasa sampay ni kasangoman maka bay anukbal pagkulban maka angungsud tutukbalan pagheya sigām ni Tuhan. ²⁷ Ati ya saga bangsa Isra'il bay angaru pabalik ni Tuhan. (Ma waktu he', ina'an gi' maina'an ya ba'ul Paljanji'an Tuhan. ²⁸ Ati ya magnakura' inān si Pinehas anak si Eliyasar l'lla mpu si Harun.) Yuk patilaw sigām, “Pehē' lagi' ba kami pabalik anakay panubu' Benjamin ya pagkahi kami atawa mbal na?” Anambung Tuhan, “Pehē' kam, salung para'ugku sigām ma ka'am.” ²⁹ Manjari ya saga bangsa Isra'il patapuk angahapa' ma katilibut Gibeya. ³⁰ Ma ikat'llu llawna, pehē' na isab sigām anakay ni panubu' Benjamin maka angahapa' ma lugal bay panga-

hapa'an sigām ma Gibeya. ³¹ Ati paluwas na isab ya saga panubu' Benjamin amāk sigām magbono' sampay sigām tagege palawak min da'ira. Buwat du bay dahū, aniya' saga t'llumpū' puhu' bay tapapatay min saga bangsa Isra'il ma kareyahan maka ma saga labayan ya tudju ni Betel maka tudju ni Gibeya. ³² Pasuhut pa'in saga bangsa Isra'il, yuk saga panubu' Benjamin, "Tara'ugta na isab sigām buwat bay dahū." Saguwā' halam tata'u sigām binowa sigām e' bangsa Isra'il patā min da'ira tudju ni saga labayan. ³³ Kamemon bangsa Isra'il ya bay ala'an min lugal sigām bay magtimuk patanam ma Ba'al Tamar, ati ya saga kasehe'an bay ma tapukan ma lugal tampal ni s'ddopan ma Gibeya sikaluwasan na amono'. ³⁴ Manjari saga sangpū' ngibu kal'llahan bangsa Isra'il ya bay pinene' to'ongan. Sigām ya bay paharap anakay Gibeya. Alanat pagbono' sigām, halam tapikil e' panubu' Benjamin in kala'atan inān sōng na pat'kka ni sigām. ³⁵ Bay pinara'ug in bangsa Isra'il min panubu' Benjamin ati ma llaw he'-i du makapapatay sigām duwampū' kalima ngibu maka dahatus puhu' saga panubu' Benjamin ya taga-kalis kamemon. ³⁶ Minnē' tananam e' panubu' Benjamin tara'ug na sigām. Ati in panubu' Benjamin bay na pamasagad e' kal'llahan bangsa Isra'il ma kasehe'an sigām ya bay angahapa' amono' ma atag Gibeya. ³⁷ Manjari ya saga a'a bay angahapa' inān anakay na pehē' ni Gibeya bo' magkanat maka kalis sigām amapatay saga a'a ma katilibut da'ira inān. ³⁸ Aniya' bay paghati'an kal'llahan bangsa Isra'il maka sehe' sigām bay angahapa' inān.

Subay sigām amat'bbud humbu akapal ma da'ira inān. ³⁹ Bo' supaya in kal'llahan Isra'il inān makabalik ni saga sehe' sigām ma pagbono'an. Ya saga panubu' Benjamin bay na isab maka-papatay t'llumpū' huhu' ma saga bangsa Isra'il, maka yuk sigām, "Tara'ugta na isab sigām buwat bay pagbono' dahū." ⁴⁰ Saguwā' anagna' pa'in an'bbud pariyata' humbu alibombo' min Gibeya, makalingi' in panubu' Benjamin maka tanda' e' sigām aniya' humbu an'bbud pariyata' min katilibut da'ira inān. ⁴¹ Pagubus in saga kal'llahan Isra'il anakay na isab ni panubu' Benjamin, angka tināw saga a'a inān sabab tapikil e' sigām in kala'atan inān pat'kka na ni sigām. ⁴² Angka bay sigām ala'an min bangsa Isra'il tudju ni paslangan saguwā' dalam sigām bay makalahi min pagbono'an. Ati ya saga kal'llahan bangsa Isra'il ya bay sikaluwasan min da'ira ya ina'an bay amapatay sigām mahē'. ⁴³ Bay sigām nilibutan e' saga bangsa Isra'il tinurul na pa'in sampay sigām al'kkas tasaggaw ma katilibut Gibeya ya tampal ni sobangan. ⁴⁴ Sangpū' kawalu' ngibu saga panubu' Benjamin ya tapapatay. Kamemon inān saga a'a aesog magbono'. ⁴⁵ Ya saga kasehe'an sigām inān alahi na pa'in ni paslangan tudju ni Batu Rimun, saguwā' lima ngibu huhu' min sigām ya tapapatay e' bangsa Isra'il ma labayan. Masi na pa'in sigām tinurul e' ba'anan bangsa Isra'il sampay ta'abut ni Gidom maka makapatay gi' sigām duwa ngibu huhu'. ⁴⁶ Ma llaw he'-i du duwampū' kalima ngibu huhu' panubu' Benjamin ya bay tapapatay. Kamemon inān saga a'a aesog magbono'. ⁴⁷ Saguwā' nnom

hatus gi' min sigām inān ya bay makalahi ni paslangan tudju ni Batu Rimun ya na pat'nna'an sigām ma deyom mpat bulan. ⁴⁸ Pagubus he' bay pabalik in kal'llahan Isra'il ni saga da'ira panubu' Benjamin maka pinapatay e' sigām ya saga bay takapin mahē' sampay na saga hayop maka kamemon kaginisan ya ta'nda' e' sigām. Kamemon da'ira bay kalabayan e' sigām bay pinagtunu'.

21

Saga Kar'ndahan pamah'nda ma saga Panubu' Benjamin

¹ Mahē' ma Mispa ya saga kal'llahan bangsa Isra'il bay anapa anganjanji', "Halam aniya' ma sigām amah'lla'an anak sigām ni panubu' Benjamin." ² Puwas he' pehē' sigām ni Betel ati mahē' sigām aningkō' parahing anangis ni Tuhan sampay ni kasangoman. ³ Ya pangan-dahing sigām, "O Tuhan, ya Tuhan bangsa Isra'il, angay itu pat'kka ni bangsa kami? Ma buwat-tina'an, angay gi' subay aniya' dakayu' panubu' amutawan min bangsa Isra'il?" ⁴ Pagk'llat llaw in saga a'a inān angahinang pagtutukbalan ati maina'an pinat'nna' ya saga pagkulban maka huhulmatan pagdakayu' sigām. ⁵ Manjari in saga bangsa Isra'il magtilaw-tilawan di-sigām, "Sai ma saga bangsa Isra'il ya halam bay palamud ma pagdakayu'tam paharap ni Tuhan?" Sabab bay to'ongan kapagjanji'an e' sigām mahē' ma Mispa ma matahan Tuhan sasuku ya halam bay palamud ma pagdakayu' sigām subay

to'ongan pinapatay. ⁶ Sakali magkarukka'an to'ongan in bangsa Isra'il ma pasal panubu' Benjamin ya pagkahi sigām. Ati yuk sigām, “Ma buwattina'an, dakayu' panubu' abutas min bangsa Isra'il. ⁷ Buwattingga kapah'nda'antam ya sasuku bay takapin panubu' Benjamin, sabab bay na to'ongan kitam makapagjanji' ni Tuhan mbal pamah'ndatam ni sigām ya saga ka'anakantam d'nda?” ⁸ Puwas he' magtilaw-tilawan di-sigām, “Sai min saga panubu' bangsa Isra'il ya dalam bay makalamud ma pagdakayu'tam ni Tuhan ma Mispā?” Sakali tata'u e' sigām dalam aniya' minsan dakayu' min panubu' Jabes-Giliyad bay pehē' ni pustu palamud ma pagdakayu' sigām. ⁹ Sabab ma waktu sigām magitung saga a'a, tata'u e' sigām dalam aniya' maina'an minsan dangan min panubu' Jabes-Giliyad. ¹⁰ Angkan ya tumpukan sigām inān bay amapehē' sangpū' karuwa ngibu kal'llahan aesog magbono' ya bay tasoho' pehē' ni Jabes-Giliyad amapatay saga a'a pat'nna' mahē' beya' na saga kar'ndahan maka saga kaonde'-onde'an. ¹¹ Yuk sigām, “Buwattitu ya hinangunbi. Papatayunbi saga a'a l'lla-d'nda liyu sadja min saga budjang.” ¹² Puwas he' makapiha sigām mahē' mpat hatas kabudjangan ya dalam lagi' bay makapagdakayu' maka l'lla, ati binowa itu e' sigām ni pustu ma Silo ya ma Kana'an. ¹³ Manjari ya saga tumpukan bangsa Isra'il bay amabeya' lapal pagsulitan ni panubu' Benjamin ma batu Rimun. ¹⁴ Angkan ma waktu he' magpole'an na pabalik ya saga panubu' Benjamin ati bay sigām binuwanan kabudjangan panubu' Jabes-Giliyad

ya bay tabowa e' bangsa Isra'il. Saguwā' kulang gi' itu ma sigām. ¹⁵ Magkarukka'an to'ongan ya saga bangsa Isra'il ma pasal panubu' Benjamin ma sabab min kahandak Tuhan angkaan dalam na magdakayu' ya saga panubu' bangsa Isra'il. ¹⁶ Ati yuk saga pagmatto'ahan ma tumpukan, "Ma pasal magpatayan na ya saga kar'ndahan panubu' Benjamin, buwattingga kapamah'ndatam saga kal'llahan panubu' Benjamin ya bay takapin?" ¹⁷ Maka yuk sigām lagi', "Ya saga bay takapin allum inān subay tagakapatut bo' mbal alungay panubu' sigām min bangsa Isra'il. ¹⁸ Mbal manjari tapamah'ndatam ni sigām saga ka'anakantam sabab kitam bangsa Isra'il bay to'ongan makajanji', 'Minulka'an saisai amah'lla'an anak sigām ni panubu' Benjamin.' " ¹⁹ Saguwā' tapikil e' sigām, "Sōng na tahun haylaya paglami-lami ni Tuhan ma Silo ya tampal ni diyata'an Betel min deyo'an Lebona maka tampal ni sobangan labayan min Betel tudju ni Sekem." ²⁰ Angkaan pinandu'an e' sigām ya saga panubu' Benjamin, "Pehē' kam patapuk ni pagtanoman anggul, ²¹ ati jagahinbi bang palabay na ya saga kar'ndahan Silo supaya palamud amayla, saggawunbi na min pagtanoman anggul ati dangan maka dangan min ka'am angā' na kam min sigām hinangbi h'nda ati bowahunbi na ni lahatbi panubu' Benjamin. ²² Bang magpuhun ni kami saga ka'mma'an sigām atawa saga danakan sigām l'lla, ah'lling kami ni sigām, 'Angampun pa'in kam. Pasagarinbi na sigām sabab kulang saga kar'ndahan bay ta'ā'tam ma waktu bay pagbono'. A'awam kam

sabab dalam bay pamah'ndabi ma sigām ya saga ka'anakanbi d'nda.' " ²³ Angkan buwattē' ya bay nihinang e' panubu' Benjamin. Ma sabu magpamayla ya saga kar'ndahan inān, dangan-parangan l'lla anaggaw dakayu' d'nda bo' binowa amole' ningā' h'nda e' sigā. Ati pabalik na sigā ni tana' sigām bo' binangun pabalik ya saga da'ira sigām ati mahē' na pat'nna'. ²⁴ Sakali ala'an na minnē' ya saga bangsa Isra'il bo' amole' na pabalik ni saga panubu' maka kakampungan sigām pakaniya-kaniya paglahat sigām. ²⁵ Ma waktu he', dalam gi' bay aniya' magsultan ma Isra'il. Dangan-parangan ma sigām makahinang ma ai kabaya'an sigām.

lxxxv

Central Sinama 2008 NT
Central Sama: New Testament & Old Testament
portions

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Central Sama

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

b089ff01-1037-5fdd-b89e-8fab443a2f8a